

Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!

ČERVEN

1997

OBSAH

Boží svrchovanost	1
Proč nemohou uvěřit?	4
Takhle se to nedělá	11
Celostátní konference sexuální výchovy	11
Zprávy z Washingtonu	20
Světová konference rodiny:	20
Plánované rodičovství	21
Hvězdné kulty	23
Co je věčný život?	26
Kam jdeš	30
Polemika & zajímavosti	30
Připravujeme	31

BOŽÍ SVRCHOVANOST

Pro přirozenou mysl člověka není nic tak těžké přijmout, jako učení o Boží absolutní svrchovanosti. Lidská pýcha se brání pravdě o tom, že Bůh všechno řídí, že je svrchovaným Pánem nad Vesmírem i nad člověkem. Hříchem porušená lidská mysl nechce pochopit, že se na tomto světě neděje nic, o čem by Bůh nevěděl, že veškeré dění je

dáno Jeho vůlí a věčným záměrem. Především v otázce spasení se člověk brání myšlenkou, že spasení je cele a beze zbytku dílem Boha. Jestli Bůh vybral ty, kdo budou spaseni, na základě své vševědoucnosti - a to ještě před stvořením světa! - pak se nemá věřící člověk před Bohem v otázce svého spasení čím chlubit!

A přesně této pravdě nás učí Písmo. Dokonce i víra je v tomto smyslu Božím darem. Pán Ježíš Kristus řekl:

♦ *Nikdo ke mně nemůže přijít, pokud mu to není dáno od Otce.* (Jan 6,65)

Na jiném místě říká:

♦ *... Ani Otce nikdo plně nepoznává, jen Syn a ten, komu by ho Syn chtěl zjevit (Matouš 11,27).*

Spasení je cele a plně z Boha. V epistoletě Efezským 1,11 píše apoštol Pavel, že jsme byli "předurčení podle předsevzetí toho, který působí všechno podle rady své vůle." Ve stejné kapitole čteme, že Bůh, nás věřící,

♦ *předurčil skrze Ježíše Krista k tomu, abychom se stali Jeho syny (1,5).*

Apoštol Petr píše o věřících jako o vyvolených

♦ *podle předzvědění Boha Otce (1. Petr 1,1-2).*

To jsou výroky Písma, které svědčí o naprosté Boží svrchovanosti v otázce spasení člověka. Žádný poctivý čtenář a student Písma neunikne této pravdě. Bůh ve své svrchovanosti rozhoduje o tom, kdo bude spasen a kdo nikoli.

♦ *Náš Bůh je přece na nebesích, koná všechno, co chce (Žalm 115,3).*

To je vyznání žalmisty. Jedině takový Bůh je skutečný Bůh. Bůh není nikým a ničím omežován.

♦ *Všechno, co Hospodin chce, to činí na nebesích i na zemi, v mořích i ve*

2 ZÁPAS O DUŠI

všech propastných tůních.
(Žalm 135,6).

Apoštol Pavel píše:

♦ Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všecko. (Římanům 11,36).

Věřícím v Korintě píše:

♦ *My přece víme, že je jediný Bůh Otec, od něhož je všecko, a my jsme tu pro něho, a jediný Pán Ježíš Kristus, skrze něhož je všecko, i my jsme skrze něho*
(1. Kor. 8,6).

A co hřích? Bůh samozřejmě není původcem hříchu, avšak dovolil, aby hřích vznikl a aby vstoupil na svět, mezi lidi. Bůh i tímto sleduje svůj věčný záměr. A i když Bůh není původcem hříchu, rozhodně si nemůžeme myslet, že hřích vznikl "jen tak a pro nic za nic", že Boha nějak překvapil nebo zaskočil! My neznáme Boží záměry natolik, abychom pochopili Jeho důvody v přípustění existence hříchu. Víme ale například, že Bůh může obrátit zlé v dobré. Tedy i zlé poslouží Jeho vůli. Nechápeme jak a proč, ale skláníme se před Boží velikostí, mocí a svrchovaností. Bůh je dokonalý, svatý, spravedlivý, všemohoucí a svrchovaný. Starozákonní příběh bratrů Jákoba a Ezaua by nás měl jednou provždy přesvědčit o Boží svrchovanosti ve vyvolení a zavržení člověka. Apoštol Pavel o tom píše v 9. kapitole svého listu Římanům:

♦ *Rebeka měla obě děti z téhož muže, z našeho praotce Izáka. Ještě než se jí narodily a nemohly udělat nic dobrého ani zlého. Aby však zůstalo v platnosti Boží vyvolení o kterém bylo předem rozhodnuto a které nezávisí na skutcích, nýbrž na tom, kdo povolává, bylo jí hned řečeno, že starší bude sloužit mladšímu. Neboť je psáno: "Jákoba jsem si zamiloval, ale Ezaua jsem odmítl."* (v.10-12).

Apoštol Pavel předvídá čtenářovy námitky a pokračuje:

♦ *Co tedy řekneme? Je Bůh nespravedlivý? Naprosto ne!*
Mojžíšovi řekl:

♦ *Smiluji se, nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji. Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává. ... Smilovává se tedy, nad kým chce, a koho chce, činí zatvzrelým* (v.14-18).

Apoštol Pavel předvídá lidský argument a pokračuje naprosto logicky:

♦ *Snad mi řekneš: "Proč nás tedy Bůh ještě kárá? Může se vůbec někdo vzepřít Jeho vůli?" Človče, co vlastně jsi, že odmlouváš Bohu? Řekne snad vytvoř svému tvůrci: "Proč jsi mě udělal takto? Nemá snad hrnčič hlínu ve své moci, aby z téže hroudy udělal jednu nádobu ke vznešeným účelům a druhou ke všedním?"* (v.20-21).

Nabízí se otázka: neruší Boží svrchovanost lidskou zodpovědnost? Jistěže ne. Písmo učí obojí. **To, že dost dobře nechápeme, jaký je vztah mezi Boží svrchovaností a lidskou osobní zodpovědností, neznamená, že jedno vylučuje druhé.** Bůh ví, jak k sobě patří obě stránky lidského spasení. Jisté je, že každý člověk je osobně zodpovědný za to, jak se postaví k evangeliu. Svobodně se rozhoduje, jestli evangeliu uvěří nebo ne. Pán Ježíš řekl na adresu svých židovských posluchačů:

♦ *Nechcete přijít ke mně, abyste měli život.* (Jan 5,40)

V 6. kapitole Janova evangelia máme snad nejhezčí skloubení Boží svrchovanosti s lidskou zodpovědností, když čteme slova Pána Ježíše:

♦ *Každý, koho mi Otec dává, přijde ke mně, a kdo ke mně přichází, toho jistě nevyženu ven.* (Jan 6,37)

Otec dává a člověk přichází.

♦ *Nikdo ke mně nemůže přijít, pokud mu to není dáno od Otce* (6,65).

Jedině Bůh ví, jak to jde dohromady. Boha nemůžeme měřit lidskými měřítky, jinak by nebyl Bohem. V 50. Žalmu říká Bůh svévolníkovi:

♦ *Domníval ses, že jsem jako ty* (50,21).

Bůh však není jako my, není jako já. Proto nemůžeme brát na Boha naše měřítka.

♦ **Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodinův. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše.** (Izaiáš 55,8-9)

Apoštol Pavel píše v listě Římanům:

♦ **O hlubino bohatství a moudrosti i poznání Božího! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nepostížitelné jeho cesty! Kdo poznal Pánovu mysl a kdo se stal jeho rádcem?** (Římanům 11,33-34)

Už před nějakými třiceti lety napsal známý teolog J.I. Packer toto: "Jestliže zapomeneme na to, že je to Boží práce, aby bylo dosaženo výsledků při zvěstování evangelia, brzy si začneme myslet, že je na nás, abychom tyto výsledky zajistili. A jestli přehlédneme tu skutečnost, že je to Bůh, který dává víru člověku, pak si asi také myslíme, jak na nás záleží, abychom správně evangelizovali. Takové smýšlení vede na scestí. Když si budeme myslet, že je naším cílem nejen zvěstovat Krista, ale také dosahovat žádaných výsledků, přivede nás to k vypočítavému a pragmatickému způsobu evangelizace. ... jako kdyby záleželo nejen na obsahu evangelia, ale také na evangelizační metodě a technice ...!"

J.I. Packer v této souvislosti o metodě zvěstování evangelia dodává: "Je jenom jedna evangelizační metoda. Spočívá ve věrném a důkladném vysvětlení evangelijního poselství. Jakákoli další metoda, technika, strategie nebo jakékoli evangelizační úsilí musí být podřízeny zvěstovánímu Slovu. Tam, kde metody a techniky a prostředky a strategie přehlušují Slovo samo, tam jsou na překážku evangeliu a jejich použití je nesprávné a nebiblické."

Učení o Boží svrchovanosti je silným motivačním prvkem pro zvěstování evangelia. Jen nesmírně povrchnímu

studentovi Písma se může zdát, že když Bůh předzvěděl a předurčil některé lidi ke spasení, nemusíme evangelium zvěstovat. Je tomu přesně naopak! Protože víme, že někteří lidé jsou předzvěděni a předurčeni k tomu, aby uvěřili v Ježíše Krista a stali se Božími dětmi, musíme zvěstovat evangelium! Proto píše apoštol Pavel:

♦ **Jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou slyšet bez toho, kdo hlásá?** (Římanům 10,14).

Je naší povinností, abychom přinesli evangelium každému člověku. Vědomí Boží svrchovanosti přináší užasně osvobození od křečovitě zodpovědnosti za výsledky zvěstování. My zvěstujeme a Bůh se stará o výsledky a růst. O co svobodnější a radostnější a důslednější bude naše zvěstování! Víra v Boží svrchovanost nás vrací k biblickému zvěstování v plné důvěře v moc Božího slova.

♦ **Vždyt jste se znovu narodili ne z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného, skrze živé a na věčnost zůstávající slovo Boží. Neboť každé tělo je jako tráva a všecka jeho sláva jako květ trávy. Uchne tráva, květ opadne, ale Pánovo slovo zůstává na věčnost - to je to slovo, které vám bylo zvěstováno.** (1. Petr 1,23-25)

- O. Vožeh, TWR -

**Chceš-li se zklamat
- hled' na lidi.
Chceš-li být sklíčený
- hled' na sebe.
Chceš-li se
vzmažit a vítězit
- hled' na Krista.**

- Erich Sauer -

PROČ NEMOHOU NĚKTEŘÍ LIDÉ UVĚŘIT?

K úvahám na toto téma mě přivedlo Janovo evangelium. Toto evangelium zachycuje celkem šest významných znamení, která učinil Pán Ježíš. Prvním je proměnění vody ve víno (2. kapitola), druhým je uzdravení syna královského úředníka (4. kapitola), třetím je uzdravení chromého u rybníku Bethesda (5. kapitola), čtvrtým je rozmnožení chlebů a rybiček a nasycení zástupů (6. kapitola), pátým je uzdravení slepého (9. kapitola) a šestým je vzkříšení Lazara (11. kapitola). Můžeme říci, že Janovo evangelium popisuje ještě jedno znamení - sedmé, a sedmička je číslo plnosti. Tím znamením je zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Podle 20. kapitoly Janova evangelia jsou zachycena tato konkrétní znamení, a to s jedním cílem: aby lidé mohli uvěřit, že Mesiášem je právě Ježíš, Boží Syn, a aby ve víře v Něho našli věčný život (J 20,30-31).

Vedle toho však také Janovo evangelium zachycuje různé reakce lidí na tato Ježíšova znamení. Tyto reakce nás budou v tomto článku zajímat, neboť se v mnohém podobají našim reakcím na informace o Ježíši Kristu.

Svatba v Káni

Prvním Ježíšovým znamením popsaným v Janově evangeliu bylo proměnění vody ve víno v Káni Galilejské. Jednalo se asi o 120 litrů vody, kterou Pán Ježíš proměnil ve víno. K tomuto proměnění došlo na svatbě, kde v průběhu svatební hostiny víno došlo. Do celé akce byla zainteresovaná matka Pána Ježíše a služebnici posluhující na svatbě. Ti vodu do věder čerpali a potom nesli správci svatby ochutnat víno, ve které se voda proměnila. Byli to lidé, kteří viděli opravdový zázrak, ověřitelný zrakem, čichem i chutí. Jak na tento obrovský zázrak reagovali? Nevíme, nečteme o tom ani slovo, ale zdá se, že nijak. Představují si, ale o tom už Bible nemluví, jak jeden z oněch služebníků přišel domů a řekl

manželce: "Představ si, co se dnes stalo! Na té svatbě byl jeden člověk, jmenuje se Ježíš. Byla tam pozvaná jeho matka a on tam byl s ní. Asi v polovině svatby došlo víno. Tento Ježíš nechal načerpat vodu do věder a proměnil ji ve víno!"

"Ty jsi asi víc pil než obsluhoval hosty, vidíš," odpoví na to manželka. "Kdybys raději přinesl více jídla pro děti!"

"Ale já jsem to fakt viděl na vlastní oči." Ale všechno je marné, manželka nevěří. Muž se urazí a v duchu si říká: "Tak nevěř, přece nejsem hloupý. Viděl jsem to na vlastní oči. Ale stejně je to divné, jak to že ten člověk proměnil vodu ve víno"? Pak ještě několikrát zakrouť hlavou a jde něco dělat.

Snad se mnou budete souhlasit, že takto nějak to mohlo proběhnout. Jenže mě napadla otázka: Proč se ten člověk o celou věc pořádně nezajímal? Proč nešel za Ježíšem nebo za jeho matkou, vždyť přece viděl na vlastní oči zázrak! Jeho problém byl problémem většiny lidí: ten člověk byl povrchní. Zakroutit hlavou se slovy: "Hm, to je nějaké divné..." a dělat si dál své věci, to je sice to nejjednodušší, ale není to poctivé vzhledem k pravdě. Kolikrát se stane, že si někdo přečte nějakou knihu o Bibli, kde autor jasně líčí genialitu a božský charakter této knihy. Jindy mluví s někým, kdo mu ukazuje biblická proroctví o Ježíši Kristu, která se do detailu vyplnila. Jindy slyší o Izraeli a je mu ukázáno množství proroctví, která se v dějinách tohoto národa vyplnila. Náš hledající člověk však pouze kroutí hlavou a myslí si: Je to nějaké divné. Něco na tom asi je. A v zápětí se ptá: "Co bude dnes k večeru?"

Proč se tak často podobáme oněm služebníkům ze svatby v Káni Galilejské? Není to příliš lichotivé, ale asi především proto, že nás duchovní otázky zase tak moc nezajímají. Neuvažujeme o Bohu, nechceme přemýšlet nad věčností, tedy ani nad nebem a peklem. Nezkoumáme, zda biblické

zprávy jsou pravdivé. Jako pštroši strčíme hlavu do písku a tváříme se, že duchovní svět prostě neexistuje. Občas ke každému dolehne nějaká ta zpráva o Bohu. Je to nepříjemné, protože každá taková informace probudí v hloubi duše otázku: "A co jestli ten Bůh skutečně existuje? Co jestli Ježíš opravdu existuje a já se tvářím, jako že není? Co jestli věčný život je?" Potom tyto otázky opět přehlušíme televizí, zábavou, prací, alkoholem a nevím ještě čím; jen abychom nemuseli přemýšlet...

Pokud se v našem nitru uvedené otázky objevují, je to velmi dobré. Od nich je totiž už jen krůček k tomu, abychom začali opravdově hledat pravdu. Tím krůčkem může být následující modlitba: "Bože, nevím zda jsi, nevěřím v tebe, ale pokud jsi a pokud máš křesťaně pravdu, prosím, způsob to, abych tě mohl poznat." Touto modlitbou zase tak moc člověk neriskuje. Nanejvýš jí řekl jenom sám sobě. Na druhou stranu může tato modlitba otevřít dveře opravdového hledání. Po takové modlitbě se může stát člověk vnímavějším k impulzům, které mu Bůh posílá. Více se pak ptá a o odpovědích začíná přemýšlet. Bible říká, že Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a ke známosti pravdy přišli. Bůh tedy čeká, až se mu alespoň trošku otevřeme, aby se nám představil jako milující Otec a soucitný vysvoboditel z hříchů.

Nejlepším lékem na povrchnost je sebeuvědomění a potřeba odpovědět si na otázku: "**Nejsem v otázkách Boží existence a pravdivosti Bible až příliš povrchní? Hledám poctivě pravdu?** Vyzovují důsledky ze skutečností, o nichž jsem přesvědčen? Chci se zařadit podle toho, co poznám jako pravé a skutečné?" To jsou velmi vážné otázky. Málokdo si je však klade. Málokdo je k sobě natolik poctivý. Je to škoda. Vždyť co je na světě důležitější, nežli to, jak budu trávit věčnost? Je důležitější realita mého dnešního života, nebo realita věčnosti? A dokud

jasnými logickými argumenty existenci věčnosti nevyloučím, není to ode mne poctivé, když tvrdím, že neexistuje. Otázka skutečně zní: "Chci poznat pravdu? Chci se skutečně podle poznané pravdy zařadit? A jsem v tom důsledný?"

Služebníci v Káni Galilejské na tom byli zdánlivě lépe než my; zázrak na vlastní oči viděli. Stejně ale neuvěřili. My máme v ruce písemný dokument o zázraku. Co s ním uděláme. Popřeme jeho pravost? Co nás k tomu opravňuje? Řekneme, že to je výmysl? A co ta mnohá proroctví v téže knize, která se jasně splnila? Označíme to za mýtus? Ale ten text není psán jako mytologie, naopak, je psán takřka jako reportáž. Je ještě jedna možná reakce na biblickou zprávu: Můžeme jí uvěřit. Ano, Ježíš proměnil vodu ve víno. To ale znamená, že to nebyl obyčejný člověk. Mohl tedy být skutečně tím, za koho se vydával - Božím Synem, Mesiášem, Spasitelem celého světa. Tedy i mým. Věřím tomu? Pokud ano, přijal jsem Jej jako svého Spasitele? **Milí čtenáři**, pokud jste tak ještě neučinili, neodkládejte to. Nebuďte povrchní, ale důslední a poctiví. Určitě nebudete litovat.

Uzdravení chromého

Druhé znamení, které Janovo evangelium popisuje v 5. kapitole, je uzdravení chromého člověka u rybníka Bethesda v Jeruzalémě. Tento člověk byl ochrnutý 38 let, když jej Pán Ježíš pouhým slovem uzdravil. To byl veliký zázrak. Problém byl však v tom, že Pán Ježíš tento zázrak učinil v sobotu. "No a co," pomyslel by si zdravý uvažující člověk, "hlavně že je člověk v pořádku." Jenomže mnoho lidí z tehdejšího Jeruzaléma si myslelo něco jiného. Co? Abychom pochopili, oč se jedná, musíme se trochu zabývat židovstvím.

Židovství (judáismus) je náboženský systém, který kombinuje biblické učení Starého zákona s lidskou tradicí. Mluví o tom Mk 7,3-4:

♦ *Farizeové a všichni Židé, držice tradici starších, totiž nejedí, dokud si*

6 ZÁPAS O DUŠI

k zápěstí neumyjí ruce. Když přijdou z tržiště, jestliže se neumyjí, nejedí. A ještě mnoho jiného, co převzali a drží: omývání pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek.

Židovství je tedy náboženství, v němž se biblická praxe kombinuje s lidskými nařízeními, případně v němž rabínské interpretace Bible, jež měly podobu samostatných příkazů a zákazů, tvoří vlastní systém, jehož dodržování je nezbytné pro to, aby člověk mohl být spasen. Cílem těchto doplňků a vysvětlení bylo vytvořit »ohradu pro tóru«, neboli těmito zvláštními, Mojžíšův zákon přesahujícími předpisy úplně znemožnit přestoupení vlastního zákona. Časem však rabínská ustanovení získala takovou důležitost, že v dalším období už se nepovažovala za doplnění tóry, ale získala vlastní hodnotu, ba dokonce zastíňovala přikázání Bible. Dokazuje to např. následující citát z Talmudu: "Slova tóry obsahují zakázaná i dovolená, lehká i těžká přikázání, ale slova zákoníků jsou těžká všechna."

Mohli bychom říci, že na tom nakonec nebylo nic až tak špatného, co Židé na základě tradice dělali. To však je možno říci pouze při povrchním hodnocení. Důraz na tradici s sebou přinesl dva velmi problematické jevy:

1. Židé nutili všechny věřící, aby příslušná přikázání, jež byla výsledkem pouhé tradice a nebyla tedy nařizena Bohem, dodržovali.

2. Židé dodržovali velice úzkostlivě lidské příkazy, ale porušovali Boží.

Vraťme se k našemu příběhu z Janova evangelia. Zde nalézáme klasickou ukázkou toho, jak se lidmi vytvořeně náboženství se svými předpisy a tradicemi stává překážkou na cestě k Bohu. Ježíš uzdravil nemocného v sobotu. Podle Bible se v sobotu nesmělo pracovat. Podle rabínů se v sobotu nesmělo dělat nic, tedy ani uzdravovat. Ortodoxní Židé Ježíšovy doby kolem soboty vytvořili ohromné množství předpisů, které určovaly, co se smělo a co se nesmělo v sobotu

dělat. Ježíš, se svým uzdravením, se jim do jejich představ povolených činností prostě nevešel. Židé nebyli schopni překonat své vlastní náboženské představy, a proto klasifikovali Ježíšův čin jako porušení soboty, tudíž jako něco, co určitě nebylo z Boha. Ježíš se je snažil přivést k logické úvaze. Chce, aby opustili své zaběhané a stereotypní náboženské představy. V 7. kapitole Janova evangelia čteme tato slova:

♦ *Jeden skutek jsem učinil, a všichni se tomu divíte. Mojžíš vám dal obřízku - ne že by byla od Mojžíše, nýbrž od otců - a vy obřezáváte člověka i v sobotu. Jestliže přijímá člověk obřízku v sobotu, aby nebyl porušen Mojžíšův zákon, proč se na mne zlobíte, že jsem v sobotu uzdravil celého člověka? Nesudte podle zdání, ale sudte spravedlivým soudem.*

Skutečně tomu tak bylo, židovství samo mělo jako systém mezery, především tehdy, když se střetla dvě protichůdná přikázání. To se stalo, když se střetlo přikázání o svěcení soboty s příkazem osmého dne po narození obřezat dítě, pokud tímto osmým dnem byla zrovna sobota. Židé moudře tato přikázání skloubili tak, že obřízka měla přednost před sobotou, neboť osmého dne po narození je nejlepší srážlivost krve a rána po obřízce se nejlépe hojila. Na to Pán Ježíš apeluje - vždyť zde šlo o uzdravení celého člověka! Marně. Ježíš se prostě vymykal židovské představě o tom, co je ještě pravověrné a co už ne. Pravověrné není to, co je v rozporu s příkazy starších.

Je zajímavé co říká Ježíš nábožným Židům, kteří měli k Bohu tak blízko:

♦ *Zkoumáte Písma, protože se domníváte, že v nich máte věčný život, a právě ona svědčí o mně. Ale nechcete přijít ke mně, abyste měli život. Slávu od lidí nepřijímám. Ale vím o vás, že nemáte v sobě lásku k Bohu. Já jsem přišel ve jménu svého Otce, a nepřijímáte mě. Kdyby*

přišel někdo jiný ve svém vlastním jménu, toho přijmete. Jak vy můžete uvěřit, když přijímáte slávu jedni od druhých, ale slávu, která je od jediného Boha, nehledáte?

(Jan 5,39-44).

Ježíš odhalil, že Židé zkoumají Písma a myslí si, že dělají všechno, co je v nich řečeno jako podmínka věčného života. Jenomže Písma svědčila především o Mesiáši, a to byl Ježíš. Jak to, že to tito mudrci a profesori nepoznali? Protože měli oči zaslepené vlastními výklady a představami. Zakládali si na své učenosti, na svém náboženském systému. V židovství byli učitelé nejslavnějšími lidmi, slavnějšími než političtí vůdci. Kdyby tito mudrci uznali Ježíše, museli by odvolat svá učení, zrušit své interpretace Písma, čímž by ztratili své postavení, a svou autoritu a moc. Náboženský systém vždy člověka spoutá. To platí dodnes. (Náboženstvím zde myslím systém nauk a povinností, v němž člověk má zaručenou Boží přízeň právě proto, že do tohoto systému patří, plní příslušné povinnosti a pod.) Náboženství vlastně Boha vůbec nepotřebuje, snad pouze jako určitý prvek systému. Spasení v náboženském systému není darem od Boha, ale odměnou za poctivost, věrnost "církvi", za plnění povinností a pod. Lidé žijící v nějakém náboženském systému velmi těžko mění své ustálené myšlenky. V takovém systému se už nehledá, nezkoumá ani neprověřuje to, co se považuje za dogmata. Zde se pouze konzervuje. Nediskutuje se, ale všichni jsou nuceni souhlasit se systémem učení jako celkem. Náboženský člověk se samozřejmě považuje za věřícího, takže ani neuvažuje o tom, že by v jeho vztahu k Bohu mohlo dojít ještě k nějaké změně.

U náboženského člověka není tedy hlavním problémem povrchnost, ale neochota myslet, neochota měnit své názory. Navíc přistupuje mravní problém - náboženská příslušnost dotyčnému člověku dává jakýsi

pocit důležitosti. Jakmile by takový člověk uvěřil a svého náboženství by se vzdal, rázem by byl předmětem pohrdání a pomluv. Kdo by něco takového riskoval?

Milý čtenáři,

nepatříš i ty do nějakého náboženského systému? Nejsi i ty příslušníkem nějaké církve, která zaručuje spasení už jen pro tuto příslušnost k ní? Zkus si nyní odpovědět na otázku: Jaký je můj vztah k Ježíši Kristu? Je tvým osobním Spasitelem a Pánem?

Farizeové a učitelé Písma Ježíše nepřijali jako Mesiáše, protože je zaslepilo jejich náboženské postavení. Nejsi i ty zaslepen? Jsi ochoten riskovat i pohanu a protivenství, abys získal Boha? Pokud ano, pros Pána Ježíše, aby se ti dal poznat. Vezmi Bibli a začni ji číst s modlitbou, aby tě Bůh vedl, bez předsudků a zaběhnutých schémat. Bůh sám se ti zjeví, budeš-li o to stát.

Uzdravení slepého aneb

Už byli rozhodnutí

Zamysleme se nad třetím případem nevěry v Janově evangeliu. Nalézáme jej v 9. kapitole. Zde čteme o tom, jak Ježíš opět v sobotu uzdravil slepého od narození. Tento skutek vzbudil velkou odezvu u náboženských Židů. Vyslychají nejprve onoho uzdraveného člověka, potom jeho rodiče, pak opět jeho a nakonec jsou konfrontováni se samotným Pánem Ježíšem. Farizeové, reprezentanti nábožných Židů, byli nejprve zmateni. Mátlo je to, že Pán Ježíš učinil velký div, což bylo jasným svědectvím o tom, že Bůh je s ním, a přitom to udělal v sobotu, což, jak byli přesvědčeni, byl velký hřích. Je zajímavé sledovat vývoj názorů těchto lidí.

Na počátku jsou rozpačití - jako by dokonce sami hledali. V evangeliu čteme:

♦ *A byl mezi nimi rozkol (J 9,16b)*

Snad proto se ptají uzdraveného, co si myslí o tom, kdo jej uzdravil. On odpovídá zcela bezprostředně:

♦ *Je to prorok.*

6 ZÁPAS O DUŠI

k zápěstí neumyjí ruce. Když přijdou z tržiště, jestliže se neumyjí, nejedí. A ještě mnoho jiného, co převzali a drží: omývání pohárů, džbánů, měděných nádob a lehátek.

Židovství je tedy náboženství, v němž se biblická praxe kombinuje s lidskými nařízeními, případně v němž rabínské interpretace Bible, jež měly podobu samostatných příkazů a zákazů, tvoří vlastní systém, jehož dodržování je nezbytné pro to, aby člověk mohl být spasen. Cílem těchto doplňků a vysvětlení bylo utvořit »ohradu pro tóru«, neboli těmito zvláštními, Mojžíšův zákon přesahujícími předpisy úplně znemožnit přestoupení vlastního zákona. Časem však rabínská ustanovení získala takovou důležitost, že v dalším období už se nepovažovala za doplnění tóry, ale získala vlastní hodnotu, ba dokonce zastíňovala přikázání Bible. Dokazuje to např. následující citát z Talmudu: "Slova tóry obsahují zakázaná i dovolená, lehká i těžká přikázání, ale slova zákoníků jsou těžká všechna."

Mohli bychom říci, že na tom nakonec nebylo nic až tak špatného, co Židé na základě tradice dělali. To však je možno říci pouze při povrchním hodnocení. Důraz na tradici s sebou přinesl dva velmi problematické jevy:

1. Židé nutili všechny věřící, aby příslušná přikázání, jež byla výsledkem pouhé tradice a nebyla tedy nařízena Bohem, dodržovali.

2. Židé dodržovali velice úzkostlivě lidské příkazy, ale porušovali Boží.

Vraťme se k našemu příběhu z Janova evangelia. Zde nalézáme klasickou ukázkou toho, jak se lidmi vytvořené náboženství se svými předpisy a tradicemi stává překážkou na cestě k Bohu. Ježíš uzdravil nemocného v sobotu. Podle Bible se v sobotu nesmělo pracovat. Podle rabinů se v sobotu nesmělo dělat nic, tedy ani uzdravovat. Ortodoxní Židé Ježíšovy doby kolem soboty vytvořili ohromné množství předpisů, které určovaly, co se smělo a co se nesmělo v sobotu

dělat. Ježíš, se svým uzdravením, se jim do jejich představ povolených činností prostě nevešel. Židé nebyli schopni překonat své vlastní náboženské představy, a proto klasifikovali Ježíšův čin jako porušení soboty, tudíž jako něco, co určitě nebylo z Boha. Ježíš se je snaží přivést k logické úvaze. Chce, aby opustili své zaběhané a stereotypní náboženské představy. V 7. kapitole Janova evangelia čteme tato slova:

◆ *Jeden skutek jsem učinil, a všichni se tomu divíte. Mojžíš vám dal obřízku - ne že by byla od Mojžíše, nýbrž od otců - a vy obřezáváte člověka i v sobotu. Jestliže přijímá člověk obřízku v sobotu, aby nebyl porušen Mojžíšův zákon, proč se na mne zlobíte, že jsem v sobotu uzdravil celého člověka? Nesudte podle zdání, ale sudte spravedlivým soudem.*

Skutečně tomu tak bylo, židovství samo mělo jako systém mezery, především tehdy, když se střetla dvě protichůdná přikázání. To se stalo, když se střetlo přikázání o svěcení soboty s příkazem osmého dne po narození obřezat dítě, pokud tímto osmým dnem byla zrovna sobota. Židé moudře tato přikázání skloubili tak, že obřízka měla přednost před sobotou, neboť osmého dne po narození je nejlepší srážlivost krve a rána po obřízce se nejlépe hojila. Na to Pán Ježíš apeluje - vždyť zde šlo o uzdravení celého člověka! Marně. Ježíš se prostě vymykal židovské představě o tom, co je ještě pravověrné a co už ne. Pravověrné není to, co je v rozporu s příkazy starších.

Je zajímavé co říká Ježíš nábožným Židům, kteří měli k Bohu tak blízko:

◆ *Zkoumáte Písma, protože se domníváte, že v nich máte věčný život, a právě ona svědčí o mně. Ale nechcete přijít ke mně, abyste měli život. Slávu od lidí nepřijímám. Ale vím o vás, že nemáte v sobě lásku k Bohu. Já jsem přišel ve jménu svého Otce, a nepřijímáte mě. Kdyby*

8 ZÁPAS O DUŠI

V průběhu následujícího rozhovoru s rodiči uzdraveného však vyjde najevo jedna pozoruhodná skutečnost. Ve verši 22. čteme:

♦ *To řekli rodiče, protože se báli Židů, neboť Židé se již usnesli, aby ten, kdo by ho vyznal jako Krista, byl vyloučen ze synagogy.*

Poznáváme, že již dříve se Židé rozhodli Ježíše jako Mesiáše neuznat. Do tohoto jejich rozhodnutí teď přichází jako blesk z nebe Ježíšovo znamení, jeho uzdravení slepého. To je na chvíli vykolejí. Při druhém výslechu uzdraveného však již čteme tato slova:

♦ *Vzdej slávu Bohu! Víme, že ten člověk je hříšný.*

Odkud to věděli? Copak se dozvěděli o Ježíši nějaké nové informace, které by jej pošpinily? Ne, vůbec ne. Prostě Židé se pouze vrátili k důslednému hájení svého původního stanoviska. Jejich jediným cílem se teď stalo najít v tom celém případě uzdravení nějaký háček, kterým by to mohli smést ze stolu. Proto říkají:

♦ *My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomto však nevíme, odkud je.*

Jinými slovy: Je to podezřelý člověk, na kterého je třeba si dát pozor. Uzdravený však odpovídá se zdravou selskou moudrostí:

♦ *To je právě divné, že vy nevíte, odkud je - a otevřel mi oči. Víme, že hříšníky Bůh neslyší; kdo je však zbožný a činí jeho vůli, toho slyší. Od pradávna nebylo slýcháno, že by někdo otevřel oči člověka od narození slepého. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nemohl by dělat nic. (J 9,30b-33).*

Jak jednoduchá a pravdivá slova! A čtenář by si myslel: teď se farizeové zamyslí nad jednoduchostí a logikou oněch slov a půjdou Ježíše hledat. Jenomže to by nesměli být lidmi, stejnými jako jsem já a jako jste vy. Pravda, na kterou tak jednoduchými slovy poukázal onen uzdravený člověk, se jim totiž vůbec nehodila do jejich života, do jejich náboženství, do momentální

politické situace. Prostě NE, Ježíš ne a basta! Jejich slova a skutky tedy byly zcela příznačné:

♦ *„Celý ses v hříších narodil a nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho ven.*

Tím si farizeové uzavřeli cestu k poznání pravdy. Je zajímavé, jak vypadalo setkání Ježíše s některými z nich. Ježíš vyhlásil jeden ze svých důležitých výroků:

♦ *Já jsem přišel na tento svět k soudu, aby ti, kteří nevidí, viděli, a ti, kteří vidí, se stali slepými.*

Tato slova slyšeli někteří farizeové a hned se Ježíše ptali:

♦ *Jsmen snad i my slepí?*

Připomíná mi to přísloví o potrefené huse. Pán Ježíš odpovídá slovy, která jsou dodnes platná a aktuální:

♦ *Kdybyste byli slepí, neměli byste hřích. Vy však říkáte: „Vidíme“, proto váš hřích zůstává. (J 9,39;40b-41).*

Dodnes je tento postoj farizeů velmi rozšířen. Mnoho lidí si myslí, že vidí, ale Pána Ježíše Krista jako svého osobního Spasitele a Vykupitele neznají. Stačí, když si člověk přečte pár knih, nějakou tu stránku z Bible, odeberá Zápas o duši, občas podiskutuje s kolegy v práci o Bohu a náboženství, několi-krát za rok zajde do kostela - a to přece stačí, nebo ne? „Mně už nikdo nemůže nic nového říci,“ myslí si takový člověk. Prostě přestal hledat, přestal se ptát, jeho stávající míra poznání mu stačí. **Necítí potřebu prověřovat ji a doplňovat.** Snad cítí, že by ho to stálo velké úsilí, že by musel znovu myslet. **Proto se brání novým informacím a všemu, co by mohlo jeho stabilitu narušit. Je to člověk, který se už rozhodl.**

Není možná ani tak důležité, na jaké úrovni poznání Boha se takový člověk zastavil, ale je tragické, že se zastavil a přestal hledat, přestal se ptát. Mnohdy takový člověk ani neví, co si o Bohu myslí a jaký vztah k Němu má. Chová v sobě prostě pouhý pocit, že Bůh je a že jej uznává. Věř v Boha a to stačí. Proč se zbytečně znepokojoval.

Milý čtenáři,

nepatříš i ty k takovým lidem? Dokážeš říci, čemu věříš a na základě čeho? Je to důležité, protože víra není pouhý pocit víry, ale zaujetí stanoviska k nějaké skutečnosti.

Uveďme si příklad: Chci-li se dostat v neděli ráno z Prahy do Liberce, musím věřit nejen, že v 6.40 jede z Florencce do Liberce autobus, ale abych ráno včas vstal a v 6.30 stál na odjezdovém stání autobusového nádraží. Odkud se vzala moje víra, která mě vytáhla v tak krutou ranní hodinu z postele, hnala mě na autobus a pak na metro, abych v tuto konkrétní hodinu podupával v očekávání brzkého přistavení autobusu na odjezdovém stání č. 25? Tato víra vznikla z potřeby dostat se v neděli ráno do Liberce, ze studia autobusového jízdního řádu a z dotazu na informacích, odkud autobus jede. Vznikla tedy z potřeby být v Liberci a informací z hodnověrných zdrojů. Představte si, že by moje víra v odjezd autobusu vznikla z pocitu. Kdysi jsem cosi slyšel o tom, že v neděli ráno kolem sedmé autobus do Liberce jezdí. Nepotřebuji už nic zkoumat, moje víra stačí. V 6.45 stojím na prázdném odjezdovém stání, abych zjistil, že autobus před pěti minutami odjel. Co mi byla platná moje víra? Co mi bylo platné, že byla silná? Faktem je, že víra mohla být správná, ale její objekt byl falešný.

Věřím tomu, že i víra farizeů byla silná. Vždyť Ježíš o nich řekl, že jsou přesvědčeni o tom, že vidí. Přitom však byli slepí, věřili špatné věci. Protože však odmítli svou víru dále zkoumat, zůstali slepí až do konce.

Nebudme jejich následovníky! Prověřujme Božím slovem objekt své víry. Zkoumejme, zda to, čemu věříme, je právě to, co nám k věření Bůh dává. Vždyť nám nehrozí jen to, že nám ujede autobus do Liberce, tam pojedete za dvě hodiny další, ale hrozí nám nebezpečí, že nám "ujede" věčný život. A to jen proto, že si myslíme, že vidíme, ale ona to není pravda.

Vzkříšení Lazara

aneb

Prostě nechci

Lazar byl Ježíšovým přítelem. Jednoho dne zemřel. Byl již tři dny v hrobě, když se do místa jeho bydliště dostavil Ježíš a svým mocným zvoláním:

♦ *Lazare, pojď ven!*

jej povolal zmrtvýchstalého z hrobu. To byl bezpochyby mocný projev Boží moci! Bylo možno učinit ještě něco významnějšího, aby Ježíš dokázal Židům, že on je opravdu tím proroky předpovězeným Mesiášem?

Podívejme se, jak na tento ohromný zázrak reagovali židovští náboženští představitelé. V 11. kapitole Janova evangelia čteme tato jejich slova:

♦ *Co uděláme? Vždyť tento člověk činí mnohá znamení. Jestliže ho necháme tak, všichni v něho uvěří a přijdou Římané a vezmou nám toto místo i národ. (J 11,47b-48)*

Zajímavá slova, vidíte? Farizeové věděli, že by v Ježíše uvěřil celý národ, protože prostě nešlo v něj nevěřit. Vždyť jeho skutky mluvily jasně a zřetelně za něj. Ihned mě však napadá otázka: A proč v něj tedy neuvěřili sami farizeové? Odpověď nalezneme v následující, tedy 12. kapitole Janova evangelia. Zde čteme od 37. verše:

♦ *Ačkoli před nimi učinil taková znamení, neuvěřili v něho; a tak se naplnilo slovo, které řekl prorok Izajáš: 'Pane, kdo uvěřil naší zvěsti? A komu byla zjevena Pánova paže?' Proto nemohli věřit, neboť Izajáš také řekl: 'Oslepil jejich oči a zatvrdil jejich srdce, aby očima neviděli a srdcem neporozuměli, neobrátili se a já je neuzdravil'.*

Farizeové byli přesvědčeni, že jen oni rozumí Božím pravdám, že jen oni se jediní orientují v náboženství Izraele. Byli přesvědčeni o tom, že vidí, ale byli slepí. V tom byla jejich vina. Jejich sebejistota a bohorovnost jim zaslepily oči. Proto je Bůh zatvrdil. Nechcete vidět, tedy nevidíte. Každý od Boha dostává to, co sám chce.

10 ZÁPAS O DUŠI

Všimněme si, že židovští vůdci vlastně vůbec v Boha nevěřili, přestože byli náboženskými profesionály. Ve svém strachu o národ, který kdyby uvěřil v Ježíše, by byl ohrožen Římany, je ani nenapadlo počítat s tím, že jestliže Bůh poslal v Ježíši na zem skutečného Mesiáše Izraele, jistě nebude Římany zaskočen a už má nějaké řešení připraveno. Ne, to bylo na racionálně uvažující farizeje moc duchovní. Oni vymysleli svůj vlastní plán: Ježíše se prostě zbavit.

Je to zajímavé: **nemohou věřit, protože nechťejí.** A aby nevěřili ani ostatní, raději smetou z povrchu země to, co by k víře vedlo. Čteme dokonce o tom, že se Židé rozhodli zabít i corpus delicti, tedy Lazara samotného, protože mnozí lidé kvůli němu uvěřili v Ježíše.

Jak mnoho lidí i dnes nevěří prostě z principu. "Jsem ateista, nic mi nevykládejte, mě by to potom jenom strašilo v hlavě. Nechci věřit!" Jak tragické.

Milý čtenáři,

pokud náhodou patříš do této skupiny lidí, zastav se. Vždyť důsledky svého počínání budou věčné!

Židé, kteří svou neochotu věřit maskovali strachem o národ, museli po čtyřiceti letech hledět na to, jak je judská provincie vyrabovaná, města jsou vypálena, obyvatelé vyvražděni, zotročení či rozptýleni do celého světa, jak je chrám, pýcha židovství, vypálen a Jeruzalém rozbořen. Nepomohlo zabít Mesiáše, kola dějin se otáčela dál. Na Židy přišlo přesně to, čemu chtěli Ježíšovým odstraněním zabránit.

V již citované dvanácté kapitole Janova evangelia čteme ale ještě jednu zajímavou reakci na vzkříšení Lazara:

♦ *Přece však i mnozí z vůdců v něho uvěřili, ale kvůli farizeům se k němu nepřiznávali, aby nebyli vyloučeni ze synagogy. Zamilovali si lidskou slávu víc než slávu Boží. (J 12,42-43).*

Tíha důkazů byla příliš veliká, aby se nedotkla srdcí mnoha vůdců. Ale ohled na jejich postavení, riziko jeho ztráty,

nebezpečí pohany a pronásledování bylo silnější. Už v 5. kapitole Jana říká na adresu těchto lidí Pán Ježíš:

♦ *Jak vy můžete uvěřit, když přijímáte slávu jedni od druhých, ale slávu, která je od jediného Boha, nehledáte? (J 5,44).*

To jsou vážná slova, platná i dnes. O co nám vlastně v životě jde víc? **O názor lidí, nebo o to, jak nás hodnotí Bůh?** Záleží nám více na našem postavení, na prestiži, na naší oblibě, kterou bychom v případech následování Krista ztratili, nebo nám záleží na Boží přízni, na tom, aby nám byly odpuštěny hříchy a abychom našli věčný život? Každý z nás bude jednou stát před Bohem, který bude soudit naše skutky. Bible o tom jasně svědčí. Jak se obhájíme? Kdo nám tam pomůže? Naši přátelé? Kolegové z práce? Rodina? Nikdo. Jen Ježíš sám nám tam může pomoci, ovšem pouze pod tou podmínkou, že jej už zde, na zemi, jako svého Spasitele a vykupitele z našich vin přijmeme. Proto umíral na kříži, abychom nemuseli za své hříchy pykat my. Ale Ježíš žije!

Milý čtenáři,

proto jej můžeš oslovit. Můžeš mu poděkovat za jeho oběť. Můžeš ho poprosit, aby vstoupil do tvého života. Můžeš se mu odevzdat. A pokud máš ten pocit, že nechceš mít s náboženstvím nic společného, že prostě (jako ti farizeové) nechceš, můžeš mu říci i to. Buď upřímný. Ježíš s tím může něco udělat. Vždyť právě v Janově evangeliu čteme o tom, že Ježíše pochoval Josef z Arimatie a Nikodém, dva vysoce postavení Židé, kteří ze strachu před Židy byli Ježíšovým tajnými učedníky. Ve chvíli, kdy to bylo potřebné, Bůh v jejich životech zasáhl a oni se stali Božími služebníky. Možná, že podobně to bude i s tebou. Jen to nezapomeň všechno Bohu po pravdě říci.

- Petr Vačura -

TAKHLE SE TO NEDĚLÁ!

Stagnace může být pro dnešní církve smrtelná. Kdosi vtipně poznamenal, že poslední slova umírajícího sboru jsou: "Takhle se to u nás nedělá!" Kolikrát jsem tento nebo jemu podobný výrok slyšel - a ještě slyším - když přijdu s nějakou novou myšlenkou nebo novým způsobem církevní práce z tzv. Západu! Namísto aby se zkoumalo, jestli je to dobré, správné, biblické, šmahem se to hodí stranou s tím, že "takhle se to u nás nedělá!". Nedržme se žádných tradic, které jsou nějakého "národního", případně "kulturního", prostě lidského původu. Zkoumejme, jestli jsou to tradice dobré, podložené slovem Božím, anebo nikoli. Mohou být staré celá staletí, a přece nemusejí být správné. Nebraňme se změnám, které nás vedou k důslednějšímu životu víry v poslušnosti Božího slova. Jinak se nám může stát, že budeme svědky toho, jak náš sbor bude umírat s tvrdší výrokem na rtech: "Takhle se to u nás nedělá!"

- O. Vožeh, TWR -

VYNIKAL JSEM VE VĚRNOSTI
K ŽIDOVSTVÍ NAD MNOHO
VRSTEVNÍKŮ V NAŠEM LIDU
A NADMÍRU JSEM HORLIL
PRO TRADICE NAŠICH OTCŮ.
(GALATSKÝM 1:14)

3. CELOSTÁTNÍ KONFERENCE SEXUÁLNÍ VÝCHOVY:

Pedagogický blok: Zdroje současné antisexuální kultury, Prof. PhDr. Ivo Pondělíček, CSc.; Sexuální výchova jako vzdělávání pro bytí, Doc. PhDr. Vladimír Täubner, CSc.; Jedno z pojetí učebnice sexuální výchovy, PhDr. PaedDr. Kamil Janiš, CSc; Od-

povědnost státu za sexuální socializaci mládeže, MUDr. Antonín Brzek; Popření židovsko-křesťanských tradic a následky v sexuální výchově, Ing. Pavel a Klára Steigerovi; Drogy a AIDS, Mgr. Bortlík. Sexuologický blok: Sexuální výchova v evropském kontextu, Doc. MUDr. Radim Uzel, CSc.; Normalita sexuálního chování, PhDr. Petr Weiss; Sex a trestní právo, JUDr. Miroslav Mitlöhner, CSc.

Popření židovsko- křesťanských tradic

a následky v sexuální výchově

Jakákoliv diskuse o morálce dnešních dnů v oblasti sexuálního chování a výchovy mládeže rozdělí účastníky do skupin vášnivě si odporujících. Názory rodičů, dospívajících, vychovatelů, učitelů, lékařů, psychologů, sexuologů a dalších odborníků se liší.

Po více než třiceti letech sexuální revoluce je předmanželský i mimomanželský styk, potraty, homosexuality, promiskuita, pornografie a prostituce nedílnou součástí chování nejen západní, ale i naší společnosti. Ale sexuální svoboda také přináší své trpké ovoce. Roste počet rozvodů, rozvrácených rodin a počet nemanželských dětí. Dostávají se příznaky citového strádání, rostoucí agresivity až po naprostou neschopnost jedince vyjadřovat soucit ke svému okolí. Fyzické násilí je projevem agrese stále mladších dětí. Psychopatie dětí a mladistvých dosahuje alarmujících proporcí. Současná krize rodiny vede řadu odborníků a zákonodárců, aby se danými problémy zajímali hlouběji. Každý z výše jmenovaných problémů nějakým způsobem souvisí s lidskou sexualitou nebo partnerskými a rodičovskými vztahy.

Po více než dvaceti letech bezbožné osvěty, boje za práva žen na potrat i umělé oplodnění, hledání účinných léků proti pohlavně přenášeným chorobám a dostupné antikoncepce pro školní mládež, zjišťuje řada odborníků,

12 ZÁPAS O DUŠI

že se společnost, a především mladí lidé, nacházejí v oblasti partnerských vztahů a sexuálního chování ve vážné krizi. Jednou z odpovědí na uvedené problémy má být plošná sexuální výchova ve školách. Informace, které byly v minulosti dostupné pokoutně nebo jen v pornografických časopisech, jsou doporučenou součástí metodických materiálů sexuální výchovy již na základní škole.

Během více než dvaceti let života v zahraničí, jsem měla příležitost srovnávat celou řadu novodobých trendů, typů škol a vyučování, od škol veřejných, přes soukromé, církevní a mezinárodní, až po dlouhodobé zkušenosti s různými programy domácích škol - u nás jim zatím říkáme individuální distanční studium, kdy rodiče odmítli, aby byly jejich děti součástí sociologických experimentů.

Pro ilustraci uvedu některé zkušenosti sexuální výchovy na příkladech především z Ameriky. Proč z Ameriky? Protože my jsme dnes tam, kde byla Amerika před více než dvaceti lety, ale s jedním podstatným rozdílem. Amerika, na rozdíl od nás, nebyla nikdy zemí jednotného ideologického materialisticko-ateistického světového názoru. Přesto může být varováním i nám a je zcela zbytečné, abychom podobné chyby opakovali i u nás.

Ještě nikdy dříve nevynaložila americká společnost tolik finančních prostředků na sexuální osvětu jako za posledních dvacet let. Za tu dobu vzrostl počet nemanželských porodů z 15 na 51 procent. Tři ze čtyř otěhotnění nezletilých jsou neplánovaná; 60% těchto dívek otěhotní znovu během příštích dvou let. Roste počet rodičů matek mladších 14 let, tedy dětí, které plodí a rodí děti. Na základě amerických vládních statistik se těhotenství -náctiletých (8.-12. třída) od zavedení sexuální výchovy více než zčtyřnásobilo (z 300 000 na 1,2 milionu mladistvých dívek), přestože mají zdarma k dispozici antikoncepční prostředky na škol-

ních klinikách. V roce 1989 zaplatili daňoví poplatníci za -náctileté maminky 16.6 miliard dolarů. Rozpočet a platy sociálních a administrativních pracovníků, kteří mají v pracovní náplni péči o matku a dítě, mají stále vzrůstající tendenci. Počet hospitalizací z důvodů deprese se po zavedení sexuální výchovy ztrojnásobil a počet sebevražd dosahuje epidemických proporcí. Sebevraždy dospívajících a dětí (osamělost, rodinné problémy, nešťastné lásky, deprese, alkohol, drogy), jsou nejčastější příčinou úmrtí mladých do 21 let. Americká mládež odhodila všechny zábrany a místo "dating, praktikují mating" - ne "párování, ale páření". Mladá generace ztrácí svoji vitalitu a životaschopnost. Mnozí pohlavně aktivní nezletilci nacházejí vzrušení už jenom v perversích, drogách a alkoholu. Jejich spolužáci a kamarádi umírají na následky sexuální svobody, nepravdivých informací a své nerozváženosti. Dnes víme, že každých 13 vteřin je někdo nakažen pohlavně přenášitelnou chorobou, 63% všech případů pohlavně přenosných nemocí je u osob mladších 25 let. Šíří se nejen fyzické, ale také psychické pohlavní nemoci. Chceme zažít takovou skutečnost i u nás?

Proč nepřináší sexuální výchova očekávané výsledky?

Především proto, že v hodinách sexuální výchovy žáci slyší následující:

1. Protože víme, že **budete sexuálně aktivní tak** jako tak, je důležité, abyste nepřišli do maléru, proto užívejte antikoncepční prostředky jako běžné hygienické prostředky. *Pravdou zůstává, že žádná antikoncepce není stoprocentně spolehlivá a je-li užívána mladistvými pro erotické experimenty a povyražení, klesá spolehlivost užívání pod normy uváděných statistik spolehlivosti.*

2. Společně můžeme zabránit přenosu sexuálně přenosných nemocí, jste v bezpečí, pokud budete milovat s nasazením a používat kondomy. Dr. Robert R. Redfield, šéf Institutu pro výzkum HIV armády Spojených států, odpověděl na otázku, co si myslí lékaři o spolehlivosti používání kondomů, následující: **"Hovořil jsem s tisíci lékaři. Na moji přímou otázku, zda jsou přesvědčeni o spolehlivosti ochrany kondomem pro pacienty, kteří jsou nakaženi ve styku s někým, kdo nakažen není, neodpověděl kladně ani jeden."**

Kondomy nejsou ani nikdy nebyly spolehlivou zárukou a ochranou před těhotenstvím ani AIDS. Tuto skutečnost znají lékaři, ale ne žáci! Nepůjdu do odborných detailů, ale kdo z lektorů např. upozorní mládež, že spolehlivost kondomů je proti pohlavnímu nakažení téměř nulová v přirozeném, tedy kontaktním a nesterilním prostředí. Manipulace s kondomem před použitím, aby měla nějaký smysl, vyžaduje stejně obezřetný postup jako když si lékař nasazuje před operací chirurgické rukavice. Američtí zubaři a dentální hygienici se museli o své právo ochrany soudit. Dnes pracují nejen v rukavicích, ale nosí ochrannou masku a brýle!

3. Pokud dojde k maléru a otěhotníš, budeme stát na tvé straně. Právo na potrat a sociální dávky jsou součástí moderního společností. Ano, tento stav je bohužel pravdou; zaručíme, aby se rodiče nic nedozvěděli a tvé soukromé rozhodnutí nikdo neovlivňoval.

4. Sexuální svoboda, bez puritánských předsudků dospělých, je nutná pro plný rozvoj osobnosti. Intimní otázky vašeho osobního života nemusíte konzultovat s rodiči, věřte odborníkům, ne moralistům. Skutečností zůstává, že kvantita sexuálních zkušeností nezaručuje kvalitu. Pohlavní život promiskuitních jedinců provází pocit hluboké nespokojenosti. Citová prázdnota přispívá k pocitům odcizenosti, frustra-

ce, strachu z nakažení, nechtěného těhotenství, samoty, opuštěnosti a životního zklamání. Žena je často pouhým objektem sexuálního uspokojení. Mladiství jsou sexem tak přesyceni, že v době, kdy by měli zakládat rodinu, o sex nestojí vůbec. Citově otupené ženy se raději věnují profesionální kariéře a nejsou ochotny obětovat svoji kariéru na úkor manželství a mateřství.

5. V rámci sexuální výchovy je důležité, aby byly služby, prostředky prevence a ochrany žákům poskytovány zdarma, aby se žáci naučili manipulovat s antikoncepčními prostředky bez zábran a falešného studu. Existuje dostatek programů, organizací, poradců a lékařů, kteří tyto služby poskytují a dostanou za ně velmi dobře zaplacení! Ano služby jsou zdarma pro studenty, ale ne pro společnost. Za ně platíme všichni společně, především prostřednictvím zvýšených výdajů za zdravotnické a sociální služby.

Evoluční modely vědeckého řízení a společenského vývoje totálně zklamaly. Nadvláda ideologie liberálních zákonodárců nerada připouští, že bez tradičních rodinných hodnot jsou všechny osvětové, zdravotnické a sociální programy marné. Řešením není militantní feminismus a gender studia, ani boj proti sexuálnímu harašení, ale potřeba návratu k Božím principům rodiny a rodičovské výchovy. Za sexuální promiskuitu platí společnost nejen finančně obrovskou ekonomickou ztrátou, ale co je nejtragičtější, psychicky a emocionálně narušení jedinci nejsou schopni založit vlastní rodinu, zapojit se do společenského života a zůstávají břemenem sociální péče státu.

Je na nás, aby se právě školy nestaly nástrojem jednostranné propagandy odborníků sexuologů (a vydavatelů pornografie v jedné osobě), feministek, homosexuálů a dobře placených a vyškolených pracovníků Společnosti plánovaného rodičovství. Společnost plánovaného rodičovství je mezinárodní a nadnárodní organizace, která má na

14 ZÁPAS O DUŠI

rozdíl od rodičů a pedagogů zcela jiný než výchovný cíl. Zcela jistě se nepotýká s nedostatkem financí jako školství a zdravotnictví. Rozpočet společnosti SIECUS (nevýdělečná organizace), mající 2 500 členů, v jejímž čele stojí patnácti členný výbor, dosáhl v roce 1993 téměř jeden milion amerických dolarů. Nejedna grant či honorář končí u mistrů sexuální propagandy. SIECUS již více než třicet let hledá cesty jak nejlépe ovlivnit povědomí mladé generace, že sexualita bez předsudků je přirozená, normální a zdravá součást dospívání.

Následující poznámkou bych chtěla upozornit na skutečnost, že američtí výrobci antikoncepčních prostředků hledají nové trhy, protože jsou uprostřed tolika soudních pří, že získat např. nitroděložní tělíčko v ordinaci gynekologa je dnes téměř nemožné. Nespolehlivost antikoncepčních prostředků, i špatným užíváním, a nepříznivé vedlejší účinky přijímá soudní profese nejen vážně, ale i ziskuchtivě. Psychologové, právníci a další poradci mají na delší dobu postaráno o pohodlné živobytí. Výše pojistného při výkonu lékařského povolání znemožňuje mnoha lékařům provozovat gynekologicko-porodnickou praxi. Zamysleme se nad motivy sexuologické reformace a sedmi dogmaty metodologie doporučené sexuální výchovy.

Dogmata sexuální výchovy

1. Mládež stojí o sex více než o lásku

Můžeme se ptát proč? Každý, kdo má příležitost pracovat s mladými lidmi, od těch nejmladších, zjistí, že i malé děti trpí nejistotou, zda je rodiče skutečně mají rádi a strachem, zda je někdy neopustí. Mnoho dětí vyrůstá v nefunkční rodině a jsou poznamenány traumatem rodičovských konfliktů nebo rozvodu. Děti bytostně touží po jistotě domova, rodiny a kamarádů. **Většina mladých lidí hledá přátelství, lásku a pozornost za každou cenu.**

Mylně se domnívají, že sexuální souhlas vyvolá intimní přátelství. **Lásce se musí učit každý z nás, láska není chvilkové poblouznění, pohlavní vzrušení, hormonální funkce nebo biologický pud; láska je vědomé rozhodnutí sdílet se vzájemně a dlouhodobě.** Cílem vědecko-evoluční sexuální výchovy je odbourat stud a přirozené zábrany, které děti mají. Taková snaha lidskou sexualitu vulgarizuje, staví ji v duchu evoluční teorie na úroveň nekontrolovatelných biologicko-sexuálních pudů a funkci tělesného požitku rekreačního charakteru. Ze zkušeností z hodin sexuální výchovy víme, že mladí lidé touží po skutečné lásce a tuší nebezpečí nevázanosti. Proto je mezi nimi nejčastější otázka: **jak se bránit sexuálnímu naléhání?**

2. Dogma nám namlouvá, že je nerealistické očekávat, aby mladiství dodržovali sexuální zdrženlivost.

V moderní společnosti převládá názor, že mladiství budou sexuálně experimentovat a žít v nemanželském soužití. Sexuální instinkty, pudy a libido mladistvých je prý příliš silné, mocné a není možné je ovládat. Toto tvrzení je natolik závažné, že je nutné vidět vzájemné souvislosti.

Vědecká sexuální výchova přistupuje k otázkám lidské sexuality především z pohledu sexuální zralosti mladistvých a filosofického hlediska, že člověk je nejvyšší forma biologického druhu, který dává volný průchod svým pohlavním pudům. V oblasti sexuálního chování člověka je propagována široká škála sexuálních aktivit s libovolným partnerem a podle osobní sexuální orientace. Můžeme skutečně srovnávat sexuální instinkty člověka se sexuálními pudy zvířat, které nemají rozum a svobodu rozhodování, aby byly za své chování odpovědné? Jsme skutečně jen přemýšlející zvířata? J.A. Komenský napsal: **"Přednosti člověka před všemi nerozumnými tvory jsou tři: rozum, řeč a svobodné konání, schopné všech věcí. Rozdíl mezi člověkem a nerozum-**

ným zvířetem je v tom, že nerozumné zvíře je smyslové a je omezeno na přítomné objekty. Ale rozum člověka proniká za objekty, vyvozuje jedno z druhého, také z viditelného neviditelné, z přítomného nepřítomné, z minulého budoucí. Vůle smyslového zvířete je vedena pouze smysly, směřuje pouze tam, kam ji strhují pudy přirozenosti. Rozum neporoučí vůli, ale vůle poroučí rozumu, aby prozkoumal a poznal čin a vyslovil se o něm, zda jej bude následovat nebo ne. Svobodná vůle je Boží div, vrchol Boží všemohoucnosti, všeobšíhlé moudrosti a štědrosti. Člověk je skutečně zvířetem, pokud nekoná nic víc než zvíře. Vůle má v sobě tužby, city, svědomí, chápání, úsudek a svobodné rozhodování".

V hodinách sexuální výchovy by měl být rozdíl mezi lidskou a zvířecí sexualitou zdůrazněn, nikoliv potlačován. Jsou-li sexuální pudy a instinkty tak mocné, že je není možné ovládat, proč je např. znásilnění trestný čin? Jestliže společnost očekává od jedince sebekontrolu v celé řadě lidských vzorů chování, proč má být sexuální chování výjimkou? Proč se snažíme vést mládež ke zdraví v celé řadě osobních návyků - dbáme na osobní hygienu, správnou výživu, snažíme se kontrolovat stres v každodenním životě, upozorňujeme a varujeme o nebezpečí toxikomanie, alkoholu a kouření. Proč věříme tomu, že sexuální zdrženlivost a zodpovědné chování je nedosažitelný cíl?

3. Média informují mládež o sexu pravdivě. Všichni víme, že právě média (televize, rozhlas, film, časopisy) mají na mládež obrovský vliv. Nedávné statistiky mezi americkou mládeží odhalily, že mladí jsou nejvíce ovlivněni svými kamarády a spolužáky. Na druhém místě jsou média a rodiče se umístili až na třetím místě. Nesmíme zapomínat, že televize je chůvou většiny dětí a má obrovský vliv i na názory rodičů. Podle řady průzkumů předško-

láci tráví před televizní obrazovkou dvacet hodin týdně. Žáci mezi sedmou až dvanáctou třídou poslouchají v průměru 10.500 hodin rockové muziky. Oproti tomu rodiče se svými dětmi komunikují v průměru jen několik minut denně. Nedostatek rozlišovacích schopností a osobních zkušeností vychovává v dětech falešné představy o životě, lásce a osobní zodpovědnosti.

4. Sex mezi mladistvými se vzájemným souhlasem není starostí nikoho jiného. Sexuální výchova v duchu Humanistického manifestu prosazuje následující: **"V oblasti sexuality věříme, že netolerantní přístupy, často prosazované ortodoxními virami a puritánskými kulturami, neprávem omezují sexuální chování."** Skutečností zůstává, že církev neměla nikdy takovou moc jako má dnes zákon v rukou státu, pokud se týká reprodukce obyvatel, výchovy mládeže a rodiny. Měli bychom se zamyslet, zda jsou skutečně všechna práva lidské svobody respektována samotným zákonodárstvím. Svoboda slova je oboustranná možnost prohlásit, zda kritika netolerantních přístupů je správná či ne. Svoboda není pouze otázkou lidských práv, ale i povinností a správné volby. Pokud někdo z vás ještě namítá, že to co se děje za dveřmi našeho domova, je pouze privátní záležitost každého jedince, chci připomenout, že státní, zdravotnický a sociální rozpočet každého státu je financován z kapes daňových poplatníků - tedy jedná se o záležitost veřejnou, nikoliv soukromou.

5. Dogma nám namlouvá, že je možné provozovat bezpečný sex bez rizika nákazy a těhotenství. Již jsme si řekli, že i u nás platí všeobecný mýtus, že není možné se vyhnout sexualitě mladistvých a proto je třeba, aby byly děti a mládež co nejlépe poučeni o metodách, jak zabránit těhotenství a případnému nakažení sexuálně přenosnou chorobou a především virem HIV. Slyší děti v hodinách

sexuální výchovy skutečná fakta, nebo jsou terčem reklamní kampaně výrobců antikoncepčních prostředků? Jsou naše děti indoktrinovány, nabádány a povzbuzovány, aby odhodily všechny zábrany a žily v duchu sexuální svobody oproštěny od rodičovské autority a puritánských předsudků? Sexuální výchova patří do zcela jiné kategorie než hudební, tělesná nebo výtvarná výchova. Sexuální nauku nemůžeme vyučovat metodou pilného nacvičování.

6. Náctiletí nepotřebují rodičovské rady v oblasti sexuální volby. Dříve než zaujmeme černobílé stanovisko, podívejme se na zkušenosti ze Spojených států. Ve státech unie, kde zákon vyžaduje rodičovský souhlas pro lékařský předpis hormonální antikoncepčních prostředků, poklesl počet neplánovaných těhotenství. Ve státech, kde je povinností lékaře uvědomit rodiče o přerušení těhotenství, počet potratů mladistvých výrazně poklesl. V Severní Dakotě, kde není sexuální výchova součástí povinného vyučování a mladistvé dívky nemohou získat od lékaře antikoncepční prostředky bez rodičovského souhlasu, mají nejnižší procento těhotenství mladistvých. Pro srovnání, ve státu Virginie byla zavedena v některých městech povinná obsažná sexuální výchova. Nárůst těhotenství mladistvých byl v některých místech až 58%, průměrný počet ve sledovaných školách vzrostl o 20%. Ve městech, kde povinná sexuální výchova není požadována, poklesl počet otěhotnění v průměru o 16% v některých místech až o 40%.

7. Dogma říká, že sexuální svoboda je znakem pokroku. Sexuální revoluce odstranila všechna tabu, zábrany a předsudky. Promiskuita je jednou z cest k homosexualitě a sexuálními úchyilkám. Potřeba silnějších dávek vzrušení vede k chvilkovému uspokojení přes pornografii, drogy a sexuální násilí. Skutečností zůstává, že mnozí padli do pastí, ze které nevede cesta zpět. Přeborníci v počtu sexuál-

ních partnerů vydávají sami sebe v nebezpečí, že propadnou sexuální závislosti a nebudou schopni intimního života v manželství. Čím více sexuálních partnerů poznají, tím větší riziko podstupují, protože dochází k bakteriologicko-virové kontaminaci všech předchozích partnerů. K tomu, aby se člověk nakazil, stačí jeden partner, který ani sám o své nemoci neví. Některé nákazy se projeví okamžitě, jiné probíhají bez příznaků a skrytě. U nákazy HIV se nemoc může projevit někdy až během deseti i více let.

Je předmanželský nebo mimomanželský sex otázkou morálky nebo zdraví?

Skutečností zůstává, že 15-20% mládeže bude riskovat za každých okolností. Dalších 60-80% si zvolí cestu podle toho, která fakta zváží. Není umírání plné bolesti, osamění a zoufalství příliš vysoká cena za sexuální povyražení? Víím, že není možné každého přesvědčit o cudnosti a zdrženlivosti, ale někteří si uvědomí realnost katastrofy a dojdou k závěru: **"Jestliže hrozí takové nebezpečí, je nutné změnit chování a jednat podle toho."** Nejčastější otázka těch, kteří nesou tragické následky svého nerozumného chování, je: **"Proč mě někdo nevaroval?"** Útěchou pro ty, kdo sexuálními hrátkám ještě nepropadli a cítí se ve svém osamění méněcenní, by měl být klidný spánek, že se nemusí obávat neblahých následků své nerozváženosti. Varováním jim může být i to, že jen některé použité věci končí ve starožitnictví, další ve vetešnictví a velká většina jich skončí na smetišti pohřbených nadějí a snů.

Prevence všeho nechtěného není snadná. Tlak a naléhání partnera, vášně a zvědavost jsou nepředvídatelné a pro většinu mladých nezvládnutelné, pokud nejsou předem rozhodnutí, jaké meze stanoví svému chování v době dospívání. Promiskuita vede k smrti, zdržen-

livost a sebeovládání k životu. Doporučíme-li mládeži sexuální abstinenci, ale současně poskytneme informace o vhodné antikoncepci a ochraně před pohlavními chorobami, otevíráme vrátka možnostem a vytváříme tím dojem, že existují dvě cesty. Tam, kde byl program "**Abstinence**" **doplněn programem "Antikoncepce"** se ukázalo, že jedna třetina studentů podlehne sexuálnímu pokušení, jedna čtvrtina mládeže zůstane zdrženlivá a necelá polovina začne používat antikoncepci. Antikoncepce vyvolává pocit falešné jistoty a neodradí od promiskuity, právě naopak. Deborah Anne Dawson na základě průzkumu pro "**Perspektivy plánovaného rodičovství**" dospěla k závěru: **Ti, kteří prošli sexuální výchovou směřující k používání antikoncepce, použili své znalosti a informace v praxi, aniž by čekali na manželství.**

Události kolem nás se stále mění, ale zápas dobra a zla zůstává nezměněn. Bůh není mrtvý a Boží slovo zůstává stále nejlepším rádcem. V žádném případě nepatříme mezi ty, kdo chtějí za každou cenu hájit puritánské zájmy a základy židovsko-křesťanské tradice jen proto, aby zůstala tradice zachována, bez ohledu na skutečný stav a potřeby společnosti. Když na konci svého života hodnotil Malcolm Muggeridge potenciál společenských změn způsobených vládními programy, napsal: "**Jejich výsledek je vždycky přesně opačný než to, co bylo zamýšleno. Rozšíření povinného vzdělání vedlo k nárůstu negramotnosti. Po padesáti letech pacifistické výchovy došlo k nejdestruktivnějším válkám v dějinách. Politická rovnost prohloubila třídní vědomí a sexuální výchova vedla k zotročení, o jakém se nám dosud nesnilo.**"

Křesťané a mnozí dobře informovaní rodiče, nejsou proti sexuální výchově, aby drželi děti v nevědomosti, ale aby je uchránili před morální zkázou liberální výchovy a ziskuchtivých sexuologů a

vydavatelů pornografie. Boží slovo se nevyhýbá sexuální výchově a má nám co nabídnout i dnes. Znalci historie ví, že ani jedna společnost v lidských dějinách nepřežila uvolněnou morálku v sexuální oblasti. Můžeme dodat, že žádná země není tak bohatá, aby unesla břemeno společenské, sociální, ekonomické a zdravotní péče, která souvisí s krizí rodiny.

Smutné skutečnosti

Dnes u nás připadá na každých 100 uzavřených sňatků 62 rozvodů. Vysoká promiskuita, bahno prostituce, manželská nevěra, podobně jako špinavé peníze, jsou pro národ prokletí, ne požehnání! Vždyť v počtu sebevražd dětí jsme na třetím místě světa a příčinou nejsou jen špatné známky ve škole. Rodina i děti jsou ohroženou skupinou naší společnosti. Ani případy týraných a zanedbaných dětí u nás nejsou zanedbatelné. Počet potratů, rizikových těhotenství, neplodnost a předčasně narozené děti, jsou problémy, které řeší především lékaři.

To, že u našich žen ve věku 40-50 let vzrostla rakovina prsu o 25% mezi léty 1975-1991 a že je druhou nejčastější příčinou úmrtí, jsou málo známé a publikované skutečnosti **. Více než dvacet amerických lékařských studií dokazuje, že pravděpodobnost výskytu rakoviny prsu je mnohem vyšší u žen, které ukončí první těhotenství potratem. Ženy, jejichž první těhotenství končí normálním porodem, mají poloviční šanci vzniku rakoviny. Při dvou a více potratech se pravděpodobnost zvyšuje 3-4 krát. Světově zvýšený počet potratů a odklad mateřství, je možnou příčinou prudkého vzestupu rakoviny prsu žen. O tom se v hodinách sexuální výchovy nemluví.

Možná, že bychom se mohli poučit u našich sousedů v Maďarsku, kde Ministerstvo školství přijalo materiály sexuální výchovy s názvem "**Mládež na prahu života**". Osnovy a metodika je podložena biblickými principy a

18 ZÁPAS O DUŠI

poukazuje na Bohem danou hodnotu lidského života se zaměřením na fyzickou, psychologickou, duchovní, etickou, mravní a morální stránku chování. Učební materiál je doplněn o základy křesťanského učení a etiky.

Věřím, že rodičům i pedagogům jde o společné dobro pro všechny děti. Učitelé, ve spolupráci s rodinou, mají zodpovědnost a jedinečnou příležitost formovat závažné morální a etické hodnoty budoucí generace.

Biblický pohled na uvolněné sexuální mravy

Podobně jako existují dogmata a mýty o sexuální výchově, existují mýty o biblické sexualitě. Není důležité co říkají různé církevní denominace, ale to, co říká sama Bible.

Manželství bylo ustanoveno samotným Bohem:

- ◆ *A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal: "Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženu se nazývá, vždyť z muže vzata jest. "Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem. (Genesis 2:22-24)*

Chromozóm Y má jen muž. ... Žena je totiž z muže. Muž má všechny chromozómy, které má žena, ale žena nemá všechny, které má muž. Proto muž bezděčně geneticky určuje pohlaví dítěte. Mužovo semeno je pohlavně polarizováno a jeho spermie jsou pohlavně rozlišitelné. Tato skutečnost potvrzuje, že uvedené verše mají nejen biblickou, ale i genetickou platnost.

Člověk byl stvořen celým člověkem, mužem a ženou, od počátku. Kdo věří v proměnu samic v samce v předlidské fázi "evolučního vývoje", musí mít mnohem více "víry", než kterýkoliv jedinec všech náboženských systémů dohromady.

Manželství je pro sdílení a potěšení muže a ženy:

- ◆ *I řekl Hospodin Bůh: "Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou." (Genesis 2:18)*

Manželství je pro rozmnožování:

- ◆ *A Bůh jim požehnal a řekl jim: "Ploďte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe" (Genesis 1:28)*

Potěšení a rozmnožování - vyrovnanost.

Manželství má vychovat bohobojné potomstvo:

- ◆ *A ještě se dopouštíte další věci: Hospodinův oltář smáčíte slzami, pláčete a sténáte, protože již nehledí na obětní dar a nemá zalíbení v tom, co přinášíte. Ptáte se proč? Proto, že Hospodin je svědkem mezi tebou a ženou tvého mládí, vůči níž ses zachoval věrolomně, ačkoli je to tvá družka a žena podle smlouvy. Což on neučinil člověka jednoho a nedal mu částku ducha? Oč má ten jeden usilovat? O Boží potomstvo. Sťežte svého ducha, nikdo ať se nezachová věrolomně k ženě svého mládí. "Každý ať nenávidí rozvod. (nevěru) praví Hospodin, Bůh Izraele, ať na svém oděvu přikryje násilí, praví Hospodin zástupů." Sťežte tedy svého ducha, nejdějte věrolomně! Unavujete Hospodina svými slovy... (Malachiáš 2:13-17)*

Manželství je pro potěšení:

- ◆ *Pij vodu z vlastní nádrže, tu, jež vyvěrá z tvé studnice. Mají se tvé prameny roztékat ven do široka jako vodní toky? Tobě mají patřit, tobě jedinému, a ne cizím spolu s tebou. Buď požehnan tvůj zdroj, raduj se z ženy svého mládí, z milované laně, z líbezných smry; její prsy ať tě vždycky opojují, kochej se v jejím milování ustavičně. (Sex není jen pro množení, ale pro potěchu. Ženský cyklus plodnosti má své omezené fáze.) Proč by ses kochal, můj synu, v cizačce, proč bys v náručí cizinku svíral? Cesty člověka jsou*

Hospodinu zřejmé, on sleduje všechny jeho stopy. Svévlníka polapí jeho zločiny, bude spoután provazy svého hříchu. Nedbal na napomenutí, proto zemře; bloudí pro svou velkou pošetilost. (Přísloví 5:15-23)

Krásu a potěšení z intimity milostného vztahu vynalezl Bůh. Jen Autor ví, jak tuto krásu uchovat. Nejuspokojivější sexuální život, podle amerických statistik, prožívají evangelikální křesťané.

Manželská sexuální věrnost a důvěra je klíč ke štěstí:

- ◆ Abyste se však uvarovali smilstva, ať každý má svou ženu a každá svého muže. Muž ať prokazuje ženě, čím je jí povinen, a podobně i žena muži. Žena nemá své tělo pro sebe, ale pro svého muže. Podobně však ani muž nemá své tělo pro sebe, ale pro svou ženu. Neodpírejte se jeden druhému, leda se vzájemným souhlasem a jen na čas, abyste byli volni pro modlitbu. Potom zase buďte spolu, aby vás satan nepokoušel, když byste se nemohli ovládnout. To ovšem říkám jako ústupek, ne jako příkaz. ... Svobodným a vdovám pravím, že je pro ně lépe, když zůstanou tak jako já. Je-li jim zatěžko žít zdrženlivě, ať vstoupí v manželství, neboť je lepší žít v manželství než se trápit. (1. list Korintským 7:2-9)

Z veršů vyplývá, že sex je biblicky určen jen pro manželství. **Nemanželský sex - smilstvo nebo nevěra - má věčné a nezodpovědné následky:**

- ◆ Můj synu, dbej na mé výroky, chovej mé příkazy ve svém nitru. Dbej na mé příkazy a budeš živ, střež moje učení jak zřetelnici oka. Přivaž si je k prstům, napiš je na tabulku svého srdce. Moudrostí řekni: "Jsi moje sestra", rozumnost nazví svou příbuznou, aby tě střežila před cizí ženou, před cizinkou, která lichotí svými řečmi. Jednou jsem vyhlížel mříž z okna svého domu a díval jsem se na prostoduché; pozoroval jsem mezi těmi synky mladíka, který neměl rozum. Přecházel ulicí kolem

jejího nároží, vykročil směrem k jejímu domu na sklonku dne, za soumraku, pod záštitou temnoty noční. A hle, žena mu jde vstříc ... "Vystrojila jsem pokojné obětní hody, vyplnila jsem dnes svoje sliby. Proto jsem ti vyšla vstříc a za úsvitu jsem tě hledala, až jsem tě našla. Prostřela jsem na své lehátko přehozy, pestrá egyptská prostěradla. Navoněla jsem své lůžko myrhou, aloe a skořicí. Pojď, opájejme se laskáním až do jitra, potěšme se milováním. Muž není doma, odešel na dalekou cestu. Váček s penězi vzal s sebou, vrátí se domů až v den úplňku." Naklonila si ho mnohým přemlouváním, svými úlisnými rty ho svedla. **Hned šel za ní jako vůl na porážku**, jako pošetilec v poutech k potrestání, než mu šíp rozetne játra; spěchá do osidla jako ptáče, neví, že mu jde o život. Nyní tedy, synové, slyšte mě, věnujte pozornost výrokům mých úst. Ať tvé srdce nesejde na její cesty, na její pěšiny se nedej zavést. Mnohé už sklála, přivedla k pádu, všichni, i ti nejzdatnější, byli od ní zavražděni. Její dům - toť cesty do podsvětí, vedoucí do komor smrti. (Přísloví 7:1-27)

Použitá literatura: Ronald A. Reno: **SIECUS**, (* Výroční zpráva 1993); James Dobson: **Láska a kázeň**; Melvin Anchel: **Sexuální výchova s otazníkem**; Laurent Guénot: **Pravá láska dokáže čekat**; Stuart Angus: **SEX, AIDS, vztahy**; 1. forum o kontracepci a sexuální výchově, 10.12. 1996, MUDr. Uzel, MUDr. Seidlová a Kopernická; Dr. Patrick Dixon: **The Truth about AIDS**; Josh McDowell: **The Myths of SEX Education**; Josh McDowell: **Why Wait?** Dr. Evžen Skála, The Prague Post, March 19-25, 1997.

- Referát Kláry a Pavla Steigerových, jehož zkrácená verze byla přednesena 19.3.1997 na konferenci

Sexuální výchova na základních a středních školách
v Hradci Králové. -

ZPRÁVY Z WASHINGTONU:

⊕ Video "Je to elementární" 78 minut dlouhý dokumentární film předvádí zákonodárcům v Kalifornii, Utahu a Kolorádu, výchovné metody učitelů, kteří seznamují žáky druhé třídy s homosexualitou. Tento dokument má být používán celonárodně!

⊕ Po 18 letech soudních pří, prošel ve Virginii zákon, který vyžaduje, aby byli rodiče nebo pěstouni nezletilých informováni o zamýšleném ukončení těhotenství.

⊕ K 6. červnu 1996 zemřelo na AIDS více než 343.000 američanů, 548.000 případů nákazy je registrováno v lékařské péči. Každou hodinu je nakaženo sedm osob.

⊕ Světová zdravotnická rada odhaduje šíření STD (sexuálně přenášitelných nemocí) na 250 milionů nových případů ročně.

⊕ Dosud nepatřilo AIDS do kategorie běžných epidemií, které ohrožují veřejné zdraví. Navrhované změny v americké legislativě žádají: **HIV prevenční akt 1997**, aby virus HIV nebyl klasifikován pouze jako příčina nemoci AIDS, ale jako smrtelné ohrožení populace. Tento zákon požaduje důvěrnou, ale celonárodní ohlašovací povinnost, navrhuje a požaduje zavést okamžitou notifikaci sexuálního partnera, povinné testování pro sexuální delikventy, ochranu zdravotnického personálu před nedbalým vystavením nákaze viru HIV a vyžaduje test jako podmínku pro uzavření životní pojistky. Rovněž adoptivní rodiče mají právo, aby znali AIDS status dítěte. Dále navrhuje kriminalizaci za úmyslné přenášení viru HIV a zaručuje důvěrnost informací nakažených osob. V této chvíli se jedná o změnu zákona, aby epidemie AIDS nezůstávala nadále politickou agendou ochrany lidských práv, ale opatřením v rámci zdravotního ohrožení populace.

Washington Watch, Březen 1997

- připravila kas -

SVĚTOVÁ KONFERENCE RODINY

Diskuzní příspěvek

Jmenuji se Karolína Štaudová a jsem studentkou Církevní střední zdravotnické školy v Brně. Přijela jsem na tento kongres jako tichý posluchač, ale včera jsem byla požádána pořadateli, jestli bych si nepřipravila pár slov na určité téma. Ráda bych tedy řekla něco o problematice mládeže, školy a rodiny, kterou považuji za aktuální.

Jak už zde bylo mnohokrát řečeno, škola má velký vliv na dítě, jeho život, vývoj i jeho názory a má je jakýmsi způsobem formovat v určitou osobnost. Ale v tomto všem je škola až na druhém místě. Jako nejdůležitější jednotka společenské a morální výchovy je zde rodina! **Názor rodičů musí ve většině případů předcházet informace a názory učitelů, kamarádů a ostatních lidí**, se kterými se bude dítě postupem času setkávat.

Chtěla bych se zaměřit hlavně na otázku sexuální výchovy v rodině a ve školách. Pocházím z relativně malé rodiny (oproti počtu dětí např. zde přítomného pana Michaela Farrise), ale na české poměry spíše početné. Jsme čtyři sourozenci a naše maminka se nikdy nezdráhala, ani se žádným způsobem nestyděla, bavit se s námi o všech věcech, tedy i o sexu. Pamatuji si, že jsem byla první ze třídy, kdo věděl o tom, jak vlastně vzniká dítě, zatímco ostatní kamarádi žili v dětských pohádkových představách. Myslím si, že moji rodiče nás vychovávali k zdravému pohledu na lidskou sexualitu, lidské tělo, vztahy mezi mužem a ženou, ale hlavně ke studu a zdrženlivosti. Toto vše vyplývalo z křesťanského učení, uznávání a dodržování Desatera božích přikázání.

A právě zde je chyba, které se, podle mého názoru, dopouštějí křesťanští rodiče. Vysvětlují sice svým dětem, co je to hřích a co nesmějí dělat, řeknou jim, že nadávat bratrovi je špat-

né a krásť v samoobsluze je hřích proti Božímu přikázání - nepokradeš, ale co to znamená nesemilniš nebo co je to dychtit po ženě svého bližního, se již děti od rodičů nedovědí. Řeknou jim to kamarádi již poučení jinými staršími kamarády. Ano, otázka sexu je v našich rodinách často tabu!

Když jsem začala chodit na církevní školu, tak jsem se bláhově domnívala, že zde budou děvčata stejných názorů a stejného přesvědčení jako já. Ano, stejného přesvědčení jsou skoro všechny, ale jejich názory na určité věci mě velmi překvapily. Když jsme začaly debatu na téma partnerské vztahy, tak 90% děvčat zastávalo názor, že k chození s chlapcem patří i sex, to znamená pohlavní život před svatbou. Polovina z nich vůbec neměla tušení o tom, že by snad chlapec s dívkou měli před svatbou udržovat jakousi čistotu vztahu. Rodiče se s nimi o těchto věcech vůbec nebavili, a kde jinde pak může vzít mladé děvče poučení, než u zkušených kamarádek nebo v tzv. časopisech pro mládež, kde jsou jen návody, jak a co přesně udělat ke spokojenosti svého sedmnáctiletého partnera. Všude v televizi je jen propagace antikoncepce, případně odstranění nechtěného těhotenství. Druhá polovina dívek byla sice od svých rodičů poučena, ale tak nepřesvědčivě, že to pro ně to byly jen jakési staromódní názory, které už přece v dnešním světě vůbec neplatí. Tyto dívky jsou sice křesťanky chodící každý týden do kostela, ale přikázání nese-milniš ze svého života prostě vyškrtly. Udělaly si jakousi vlastní reformaci církve, kde je sex povolen před svatbou a vůbec si neuvědomují, že hřích nikdy nezůstane sám, ale plodí další a další hříchy. Žít sexuálně před svatbou znamená bránit se těhotenství, což zase znamená bránit se Boží vůli. Kdo z dnešních křesťanských mládeže uznává tyto konzervativní, ale stále platící názory a zákony? Chtěla bych proto poprosit rodiče, aby svým dětem dali

řádné poučení o vztazích mezi mužem a ženou a také aby jim byli sami tím nejlepším příkladem. A hlavně bych se chtěla obrátit na mladé lidi ještě nezkažené "moderním" světem, aby se nebáli prosazovat svoje názory, i když si o nich ostatní budou občas myslet, že nejsou normální. Snažte se, prosím, bojovat proti propagandě špatných časopisů a programů v televizi. Snažte se vysvětlovat svým kamarádům, kteří neměli to štěstí se vše dovědět od rodičů, že mnohem hodnotnější než sex je v partnerském vztahu před manželstvím vzájemná důvěra, tolerance a sebepoznávání. Sex je dar, kterým se mohou obdarovávat pouze manželé - dvě osoby, které si slíbily věrnost před lidmi a Bohem.

Je velice smutné, že nejenom v řadách nevěřící mládeže, ale i mezi křesťany jsou často vlažní lidé s pole-vujícími zásadami. Čím dál budou ustupovat svému svědomí, tím víc se bude deformovat jejich víra i příklad jiným lidem. Budoucnost světa záleží jen na nás. Kdo jiný může otevřít oči mladým lidem bez životního cíle, kteří propagují partnerskou promiskuitu a volnou lásku? Jen ti, kteří věří v hlubší a stálejší lásku - lásku Kristovu.

- Z bloku "mládež hovoří k delegátům" Světového kongresu rodin v Praze 1997 -

PLÁNOVANÉ RODIČOVSTVÍ

Milá sestro Kláro! Hovory o plánovaném rodičovství mi připomínají písne nedávné minulosti - "poručíme větru dešti". Víím, že můj názor je v rozporu s názory jiných křesťanů, kteří jsou přesvědčeni, že Bůh řešení této otázky nechává na nás, abychom moudře zvažovali, kolik dětí jsme schopni vychovávat. K tomu, že nám dal Pán rozum. Při vši úctě k tomuto názoru s ním nemo-hu souhlasit a napiši Vám proč. Jsem toho názoru, že počet dětí, případně jejich věkový odstup, se nedá napláno-

22 ZÁPAS O DUŠI

vat. Děti nám dává Bůh dle svého uvážení a je na nás je přijmout nebo ne.

Je mi 45 let a máme pět dětí. Nejstarší má 21 let, další 16, 13, 10 a nejmladší 3 roky. Nejstarší a nejmladší se narodily v jeden den v odstupu osmnácti let. První a poslední dítě, které jsem od Pána přijala; poslední proto, že po nutném zákroku již další děti mít nemohu. Kromě těchto dětí jsem 4 životy nepřijala, ale nechala zmařit. Velice se za to stydím a nejraději bych o tom mlčela, ale patří to k tématu, o kterém chci psát. Nejsem odpůrce antikoncepce, sama jsem ji používala, avšak tři různé metody selhaly. I když jsem nepatřila Pánu, po interrupci jsem prožívala doslova hnusné pocity, přestože mi bylo řečeno, že "to ještě nic není, že to je jen trošička sražené krve". Byla jsem přesvědčená, že to musím napravit, ale jak? Jak!?

Drahá sestro, nejhorší je, že už jsem byla na cestě za Pánem, když mi po předposledním porodu lékaři "zakázali" další dítě. Sterilizaci jsem nechtěla přijmout, byli jsme s manželem přesvědčeni, že "to zvládnem." Nezvládl; přišlo další těhotenství a my jsme neobstáli. Vedení radami typu "musíš vychovat ty co máš, nemůžeš si dovolit riskovat život dalším porodem", nebo "to není Boží vůle, to je vaše vůle, že máte dítě, Bůh s tím nemá nic společného, to nechává na vás", jsme uvěřili této lži. Dítě jsme nechali zabít. Mám slzy v očích, když to píš. Nebylo to pro mne lehké. Do nemocnice jsem jela jako na vlastní popravu. Ostatní "maminky" byly také v úzkostném sevření a jedna z nich řekla "tady je ticho jako před popravou". A já jsem jim velice tvrdě, hořce cynicky říkala: "A co myslíte že to je? S tím rozdíl, že tyto děti nikomu nic neudělaly." Potom jsem se nemohla obrátit ani k Bohu. Byla jsem jak vypálená země, ohořelá. Až se mi jednou v noci zdál sen, ve kterém jsem viděla Pána Ježíše trpícího na kříži. Jeho hlavu zmlátící se v hrozných mukách od ramene k rame-

ni. Bylo to tak silné, že jsem se hned probudila a v slzách jsem si uvědomovala, že to já jsem Mu způsobila takovou bolest a konečně jsem mohla činit pokání, řečeno biblickými slovy. Mohla jsem říci Bohu, že toho lituji, že mne to mrzí do té míry, že už to víckrát neudělám a že příště, pokud bude nějaké příště, raději zemřu, než bych zhřešila. A tak nějak jsem získala vnitřní pocit, že to, jestli mi Bůh skutečně odpustil, poznám, dá-li mi novou milost a že mi to dítě dá znovu. Víím, že se to může vysvětlovat z psychologického hlediska, že se to může někomu zdát nemístné nebo hloupé. Já jsem to ale prožívala. Uplynulo 10 let a já zjistila, že čekám dítě, přestože jsme se s mužem dalšímu těhotenství aktivně bránili. První moje reakce byla: "No, co, konečně jsem dostala milost. Ale zrovna jako v Jer. 17:9, v mém srdci bylo něco jiného. Otázky typu: "Přežiješ?" Nejsi už stará na dítě? Vzpomínáš, co to všechno obnáší? Mělas jiné plány, chtěla ses realizovat v práci, děti už dorůstají, probdělé noci atd." Musela jsem v slzách vyznat Pánu pravý stav svého srdce. Že vím, co tato situace pro mne znamená, že je to požehnaní, ale že to tak necítím a vyznala jsem Mu všechny svoje námitky a obavy s prosbou, aby je ode mne odejmul, abych svůj slib, přijmout Jeho dar, Jeho milost, mohla splnit v radostném očekávání.

Bůh to učinil okamžitě. Vyslyšel mou prosbu. Na žádné předchozí dítě jsem se netěšila tolik, jako na toto. I můj muž i ostatní děti. A když jsme se začali těšit, přišly problémy. Nejdříve maličké, únava a to taková, že jsem nemohla utřít ani prach, aniž bych na to nespoteřebovala všechnu svou sílu. Musela jsem si lehnout, protože jsem byla vyčerpaná tak, jako bych odnosila hromadu uhlí do sklepa. Potom přišly kontrakce, musela jsem ležet a užívat léky na uvolnění děložního svalstva. Po krevním vyšetření nám jednoho dne přišel telegram, ať okamžitě přijedeme k dalšímu odběru, že v krvi jsou zjiště-

ny hraniční hodnoty nějaké látky, která signalizuje ohrožení plodu. Mělo být provedeno speciální vyšetření, odběr plodové vody, které nemusí být (ale může) pro plod nebezpečné. Podepsali jsme prohlášení, že toto vyšetření odmítáme a jsme si vědomi, že je jistá procentová pravděpodobnost, že se nám narodí postižené dítě. Těch problémů bylo celkem třináct. Mimo jiné ultrazvuk ukazoval zvláštní hodnoty stáří neboli velikosti plodu. Veliká hlavicečka, malé tělíčko. Snad nejzávažnější byla skutečnost, že při jiném vyšetření byly na děloze prokázány rakovinové buňky v takovém stupni, že vrchní lékař nařídil ukončení těhotenství. To byla nejtěžší zkouška. Rakoviny jsem se vždycky velmi bála. Zde zasáhl Bůh. Moje ošetřující lékařka bez mého vědomí svému nadřízenému řekla, že s ukončením těhotenství nesouhlasím. Byla to paní doktorka Z. H., která je skutečně odbornice na pravém místě a v té době již měla zkušenosti s operacemi během těhotenství, které byly menšího rozsahu a které umožnily donošení dítěte - jeho záchranu. Byla jsem jí (a jsem dodnes) velice vděčna, i když mi onen vrchní lékař sdělil, že tedy udělají nejmenší možný zákrok, ale ať počítám s tím, že potom dochází k samovolnému potratu. Také pokud ukáže histologické vyšetření větší zachácení, než s jakým paní primářka počítá, nebudou se mne na nic ptát. Bylo toho mnohem více. Trampoty, které se nakupily, abychom si více vážili nenarozeného života? Ani můj muž nezůstal ušetřen. Po celé 4 měsíce, co jsem ležela v nemocnici, měl na starosti domácnost a 4 děti. Byly Vánoce. S pomocí sester a bratrů ve sboru jsme toto období prožívali nesení na modlitbách a z milosti Boží se nutná operace uskutečnila až 3 měsíce po porodu. Máme další zdravé a šikovné dítě, žádné postižení se u něj neprojevovalo. Chvála Pánu.

Nevěřím na náhodu, a proto věřím v určitou souvislost ve stejném datu

narození prvního a posledního dítěte, které jsem od Boha přijala. Jak jsem napsala, nejsem odpůrce antikoncepce, ale je zde jedno nebezpečí. Antikoncepce může sloužit jako advokát ďábla. Zkrátka si řekneme: "My jsme se chránili a teď už musíme, protože je nebezpečí, že dítě bude poškozené." Jistě jste se setkali s lícením toho, co se může stát, když ...

Proto se v duchu usmívám, když někdo mluví o početných rodinách a rodinách s jedináčky, nebo s menším počtem dětí. Myslím, že ty "zasloužilé" matky děti prostě přijaly a ty, co mají jedno nebo méně dětí, je zkrátka od Pána nedostaly, protože měl nebo má pro ně jiné úkoly. **Do jaké míry se někdo snaží je jedna věc a v jaké míře Bůh naděluje, je druhá věc.** O nějakém plánování se nedá hovořit, pokud nechávám konečné rozhodnutí na Boží svrchovanosti a jsem ochotna je respektovat.

- MR -

HVĚZDNÉ KULTY NA POSTŮPII

Hale-Boppova kometa, krásný úkaz na obloze, který jsme měli možnost sledovat v poslední době, se v závěru měsíce března 1997 stala symbolem, který by jí nikdo z rozumně uvažujících lidí nepřičítal, symbolem smrti pro 39 příslušníků náboženské skupiny WW HIGHER SOURCE (VYŠŠÍ CELOSŤEVŤOVÝ ZDROJ).

**Pokud není
Pán Ježíš Pánem
našeho života,
nemůže být
ani naším
Spasitelem.**

Kosmické náboženství u mormonů zná i život v preexistenci, kdy lidé údajně žili v jiném planetárním systému a musí se zrodit v pozemské zkoušce, aby po ní opět postoupili v kosmickém žebříčku na úroveň obyvatelů či dokonce vládců jiných planet. Velmi podobné jsou i mormonské zásady odmítání alkoholu a tabákových výrobků, stejně jako určitý důraz na "kosmický sex", tedy vyšší rovinu plození bytostí na základě zvláštních rituálních manželských svazků, které mormoni uzavírají po celém světě v několika stovkách chrámů nepřístupných veřejnosti i tzv. nedokonalým (nehodným) členům své sekty. Také členové WW HIGHER SOURCE věřili v kosmické aspekty sexu, jejich realizace však šla mnohem dále než k mormonským chrámovým rituálům, neboť mužští členové WW HIGHER SOURCE se nechávali kastrovat, aby mohli získat tzv. "nebeské pohlaví". Jistě bychom našli i další podobnosti či zvláštnosti, ale dnes zde není prostor, abych se mohl všem těmto úvahám věnovat.

Zaměříme se tedy na "nové" aspekty tohoto kultu, které byly zjevně podceňeny. Celá skupina se nevykazovala jako klasická náboženství, zejména díky své kosmické orientaci, její šíření tedy pokrylo úplně jinou skupinu osob, než jsme zvyklí u klasického náboženství. Lidé, kteří se stávali členy této skupiny, můžeme nalézt mezi odborníky na počítače, také mezi osobami věřícími v existenci mimozemských civilizací. "Misijní" práci této skupině ulehčila nejen produkce vesmírné sci-fi literatury, filmů a televizních seriálů, neboť mezi členy kultu, kteří zemřeli v Rancho Santa Fe, byl i bratr hvězdy sci-fi seriálu "Kosmická loď Enterprise" Nichole Nicholsonové, ale také stále narůstající UFObyznys, zasahující po celém světě stále více zejména školní mládež. Tisíce podvodných společností se věnují publikování "zaručených" zpráv o přistáních UFO, o nálezech mimozemšťanů, či jejich ostatků, které

prostým obyvatelům zatajily vlády či zpravodajské služby. Jen v České republice se měsíčně dostávají na trh minimálně dvě knihy s takovou tematikou, vycházejí "specializované" časopisy mezi nejznámějšími bych chtěl jmenovat "Magazín 2000". Na stránkách tohoto časopisu můžete nalézt inzeráty nabízející videozáznamy pitev mimozemských bytostí pocházející z tajných archivů zpravodajských služeb a podobné "dokumenty". Nelze se divit, že mnozí nekritičtí a naivní čtenáři takovýchto materiálů, kterými je trh v USA zaplaven, uvěřili i vizím M. Applewhita. Neměli bychom v žádném případě podceňovat emocionální i filozofický náboj vesmírné sci-fi produkce a fantasie, neboť zde se tvoří podhoubí zcela nových typů kultů. Další ze závažných projevů Applewhitovy mise je šíření myšlenek po Internetu. Již před dvěma lety jsem upozorňoval na nebezpečí tvoření sci-fi kultů a varoval jsem v té době před možností působení sekt po počítačových sítích. Šíření ideologie náboženských proudů po počítačových sítích se ukazuje jako realita, tyto sítě dosahují nově se tvořící skupinu lidí, žijících často v osobní izolaci a trávících mnoho hodin denně u počítačového terminálu. Počítač se stává jejich životem, tato skupina lidí se izoluje, neboť počítačové sítě jim nabízejí nové formy komunikace, novou životní realitu, jejich způsob izolace se podobá izolaci starověkých poustevníků či velmi izolovaných řeholních komunit, jejich vnímání světa má nepochybně svou spiritualitu, kterou sice klasické náboženství bude těžko definovat, ale která zde je. Tito lidé jsou na útku od reality fyzického světa kolem nich, jsou lehce dosažitelní pomocí počítačových sítí a jejich izolacionismus přímo nahrává různým sektám, které z něho těží. Myslím, že právě tyto nové formy pro šíření své ideologie Applewhite použil, po zkušenostech, kdy byl již v roce 1974 stíhán policií spolu se svou manželkou pro přestupky při

náboženské propagandě, neboť mu muselo být jasné, že šíření náboženství počítačovými sítěmi je jen těžko kontrolovatelné.

V závěru této zprávy musím poukázat ještě na jedno nebezpečí. Po zkušenosti s RÁDEM CHRÁMU SLUNCE, který má za sebou již tři etapy hromadných sebevražd, nelze předpokládat, že WW HIGHER SOURCE byli soustředěni pouze ve vile v Rancho Santa Fe, neboť v prohlášení této skupiny vydaném na Internetu (je podobné videozáznamu) se říká: "V době, kdy toto dostanete, my už zde nebudeme - bude nás několik desítek...", internetové stránky kultu byly volně přístupné, poselství nebylo podle dikce určeno náhodným čtenářům, domnívám se, že kult měl další centra a že pracuje dál. Pochybují také, že by se v daném stavu myslí Applewhite či jeho stoupenci obtěžovali nahráváním velmi zdařilého videozáznamu s trikovými prvky blízkými vesmírným sci-fi filmům, kterým by chtěli sdělit své pravdy policii, a to prostřednictvím odpadlíka, kterému byl videozáznam údajně zaslán. Domnívám se, že videozáznamy byly spíše určeny méně pokročilým příslušníkům kultu a ten, který se přihlásil jako odpadlík, byl jedním z nich a dostal pouze prostě strach. Obávám se že kult pracuje a roste dál a ještě o něm uslyšíme.

- Rev. J. I. V. -

CO JE TO VĚČNÝ ŽIVOT?

dokončení ZOD 51:

Mnoho veršů dokazuje, že duše člověka, vnitřní člověk je po své tělesné smrti při vědomí snad více než v těle.

♦ *A hle, zjevil se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním (Ježíšem) rozmlouvají. (Matouš 17:3)*

Po Ježíšově proměně se zjevíli Mojžíš a Eliáš a rozmlouvali s Ním. Kdyby jejich duše spaly, jak by oba mohli být zjeveni na zemi? Protože Mojžíšova i Eliášova duše jsou vědomé, mohly se zjevit a rozmlouvat. Mojžíš se nemohl zjevit ve

svém pozemském těle, to bylo rozloženo a spalo v prachu země mnoho století. Nemohl se zjevit v oslaveném těle z masa a kostí jaké měl po vzkrášení Pán Kristus, protože ještě nedošlo k prvnímu vzkrášení, které očekává Mojžíš stejně dychtivě jako každý spasený mrtvý. Objevil se v duchu bez těla jenž měl tělesnou podobu, takovou jako měl Abraham, když rozmlouval s boháčem v podsvětí. Proto mohl boháč žádat o svlažení svých rtů, přestože byl mimo své fyzické tělo. Vnitřní člověk a tělo, se k sobě mají jako "ruka k rukavici" v Bibli čteme:

♦ *Víme přece, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás přibytěk od Boha, věčný dům v nebesích, který nebyl zbudován rukama. Proto zde sténáme touhou, abychom byli oděni šatem nebeským. Vždyť jen když jej oblékneme, nebudeme shledáni nazí. Pokud jsme totiž v tomto stanu, sténáme pod těžkým břemenem, neboť nechceme, aby z nás bylo svlečeno naše pozemské tělo, nýbrž aby přes ně bylo oblečeno nebeské, aby to, co je smrtelné, bylo pohlceno životem. (2. list Korintským 5:2-4)*

Že existují jiná těla, i mimo toto pozemské přirozené tělo z prachu země, je nasnadě:

♦ *Není jedno tělo jako druhé, nýbrž jiné tělo mají lidé, jiné zvířata, jiné ptáky, jiné ryby. A jsou tělesa nebeská a tělesa pozemská, ale jiná je sláva nebeských a jiná pozemských. Jiná je záře slunce a jiná měsíce, a ještě jiná je záře hvězd, neboť hvězda od hvězdy se liší září... Zasavě se tělo přirozené, vstává tělo duchovní. Je-li tělo přirozené, je i tělo duchovní... A jako jsme nesli podobu pozemského, tak poneseme i podobu nebeského. (1. Korintským 15:39-49)*

Pokračujeme biblickými verši, že vnitřní člověk je hned po tělesné smrti při plném vědomí. Když umíral Lotr po Ježíšově pravici, prosil Ježíše, aby na něj pamatoval.

- ◆ *Ježíš mu odpověděl: "Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji." (Lukáš 23:43)*

Stačí posunout čárku, aby verš vyzněl: "Amen, pravím ti dnes, budeš se mnou v ráji." Potom bychom mohli verš chápat tak, že "budeš se mnou v ráji" nastane někdy později, ale říkám ti to už dnes. Tato interpretace přehlíží důležitou skutečnost. Slova "amen, pravím ..." jsou v evageliích vyřčena Ježíšem více než 70 krát. Ježíš je nikdy, ani na jediném místě, časově, místně nebo způsobově blíže neurčoval, protože takové určení by bylo zbytečné. Nebylo na místě, aby zdůrazňoval, *kdy, kde a jak* něco říká. Vždy říkal *Amen* k tomu, co oznamoval. A Ježíš řekl, *dnes budeš se mnou v ráji*, úplně stejně, jako říkal Petrovi:

- ◆ *Amen, pravím tobě, že dnes, této noci, dřív než kohout dvakrát zakokrhá, právé ty mě třikrát zapřeš. (Marek 14:30)*

Tímto způsobem, časovým určením by byl narušen smysl jednoho z Kristových oblíbených důrazových vyjádření. Projděte evangelii, alespoň několika z těch 70 případů a sami uvidíte úskalí této interpretace.

Víra v Boha a v nesmrtelnost je každému člověku vlastní. I stalinská pionýrka vepsala do slohové práce svých komunistických ideálů, že by chtěla objevit lék, po jehož užití by se neumíralo. Proč si všichni přejeme oddálit svoje úmrtí? Proč je v pohádkách živá voda? Věčný život, existenci, máme totiž v krvi. Naše duše nemůže toužit po něčem, co neexistuje! Tuto touhu máme od Boha, z Jeho Slova a z naší přirozenosti. Věčnost naší existence existuje už svým určením, tím že po ní toužíme.

Indiáni věřili ve věčná loviště a proto pochovávali svoje mrtvé v lovecké zbroji. Řekové vložili svému mrtvému stříbrnou minci do úst, aby mohl zaplatit vstupné do posmrtného života. Egypťané vybavili své mrtvé knihou mrtvých, modlitbou a dále jakousi

mapou, aby našel cestu na druhý svět. Gálové si dokonce půjčovali peníze, které měly být splaceny až na onom světě! Seveřané pochovávali mrtvé na koni, ve zbroji, aby mohli do nového světa dorazit vítězně. Není národa, ani kmene, jemuž by byla myšlenka posmrtné existence cizí.

Závěrem si připomeneme různá svědectví umírajících lidí, kteří Krista znali, i těch kteří jej neznali. Nejdříve umírání "slavných" neznabohů.

Voltaire. Kdo by neznal alespoň jeho jméno? Jeho neslavný výrok, že 50 let po jeho smrti Bible zmizí z povědomí lidí, se nevyplnil tak, že ve Voltairově domě dodnes sídlí francouzská bibliká společnost. Když Voltaire pocítil, že mrtvice, kterou byl raněn ukončí jeho život, byl přemožen hryzavým svědomím. Poslal pro kněze a chtěl se usmířit. Jeho společníci v nevěře chtěli takové potupě zabránit. Voltaire své přátele, humanistické materialisty, proklínal a křičel, ať odejdou, že jsou to oni, kdo zapříčinili jeho agonizující stav. Aby si ulehčil, písemně před svědky odvolal dílo, které velká část lidstva obdivuje dodnes. Úleva však nepřicházela. Po dva měsíce byl v agonii, skřípal zuby, proklínal Boha i lidi. V mučivých chvílích volal Krista a Pána. Potom hrůzou křičel: "*Musím umírat opuštěn Bohem i lidmi!*" Když se blížil konec, jeho materialističtí přátelé hlídali dům, aby žádný nepovolaný neviděl, jakým úděsným způsobem umírá. Jeho ošetřovatelka prohlásila, že by ani za všechno bohatství Evropy, nechtěla po druhé vidět umírat nevěrce.

Jiný nevěrec, slavně neslavný deistický filosof **David Hume** vydal v roce 1762 své proslulé dílo - *Přirozené náboženství*. Zpráva o jeho klidné smrti se roznesla po celé intelektuálské pospolitosti tehdejšího světa. Objevila se však hospodyně, která přišla s úplně jiným příběhem. Je pravda, že Hume žertoval a byl veselý na své smrtelné posteli, ale to jen do chvíle, dokud přátelé neodešli. Jeho duševní

28 ZÁPÁS O DUŠI

neklid dosahoval takové intenzity, až se třásla celá postel. Nedovolil žádné hořící svíce kolem postele a hospodyně musela vždy zazvonit na dalšího sluhu, který musel přijít dříve než sama odešla. Jeho vnitřní muka rostla každým dnem. Nakonec hospodyně prohlásila: "Věřím Bohu, že něčemu podobnému už nebudu v životě svědkem".

Mohli bychom pokračovat. Četl jsem o hrůze, kterou procházel Stalin před svou smrtí. Umírající, ať je na tom s Bohem jakkoliv, neodchází ani do neexistence, ani do nějakého blíže neurčeného nevědomého spánku. Kdyby byl nespasený Bohem nakonec odstvojen, proč by se měl bát smrti?

Podívejme se nyní na svědectví těch, kteří umírají v Kristu, kteří umírají v Boží spravedlnosti. I starozákonní Bible nám zanechala svědectví, že lidé spravedliví mohou umírat jinak.

♦ *Kdo sečte prach Jákobův, kdo spočítá byt jen čtvrtinu Izraele? Kéž umřu smrtí lidí přímých, kéž je můj konec jako jeho!*" (Numeri 23:10)

V Bibli umírá mnoho spravedlivých klidně, a často s proroctvím na rtech jako Abraham, Izák či Jákob. Mojžíš často hovořil o své smrti. Podívejme se na Štěpána, jak vítězně umíral a srovnajme jeho smrt třeba s Voltairovou:

♦ *Když to členové rady slyšeli, začali na Štěpána v duchu zuřít a zlostí zatínali zuby. Ale on, plný Ducha svatého, pohleděl k nebi a užířel Boží slávu i Ježíše, jak stojí po pravici Boží, a řekl: "Hle, vidím nebesa otevřená a Syna člověka, stojícího po pravici Boží." Tu začali hrozně křičet a zacpávat si uši; všichni se na něho vrhli a hnali ho za město, aby ho kamenovali. Svědkové dali své pláště hlídat mládenci, který se jmenoval Saul. Když Štěpána kamenovali, on se modlil: "Pane Ježíši, přijmi mého ducha!" Pak klesl na kolena a zvolal mocným hlasem: "Pane, odpusť jim tento hřích!" To řekl a zemřel.*

(Skutky 7:54-60)

Štěpán viděl Krista; on se neukládal ke spánku. Viděl, že se jeho věčný život, spojení s Kristem, naplňuje.

♦ *Neboť já již budu obětován, přišel čas mého odchodu. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřík spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod.*
(2. Timoteovi 4:6-8)

A apoštol Petr?

♦ *Ale považuji za správné probouzet vás napomináním, pokud přebývám v tomto těle; vím totiž, že je budu muset brzo opustit, jak mi to dal poznat náš Pán Ježíš Kristus. Vynasnažím se, abyste si mohli tyto věci vždycky připomínat i po mém odchodu.* (2. Petrův 1:13-14)

Petrova starost nebyl strach z tělesné smrti, což bylo opuštění těla, ale staral se o zvěstování evangelia. Petr o žáném spánku nehovořil, jakoby duch, jeho vnitřní člověk, byl neoddělitelně připoután k tělu a stal se nevědomým s rozkladem těla. Petr o sobě hovořil, že brzo odejde z těla, a řekl mu to právě Ježíš Kristus. Chápejme, jestli naše duše a tělo jsou opravdu neoddělitelné, potom smrtí vše končí a Petr nás mystifikuje tvrzením o svém odchodu z těla, jenž mu zjevil Pán Ježíš Kristus.

Poslechněme si, co řekl těsně před svou smrtí autor písně *Skála věků - Augustus M. Toplady*. Jaká radost, kdo vůbec může pochopit štěstí třetího nebe? *"Jaká jasná sluneční záře mne obklopila! Nemám slova, abych vám ji popsal. Víř, už to nebude dlouho trvat, než si můj Spasitel pro mne přijde."* Potom se štěstím rozplakal a řekl: *"Vše je světlo, světlo, světlo, jasnost Jeho vlastní slávy. Přijď Ježíši, přijď rychle, Pane Ježíši."*

Nejznámější je snad Pavlův výrok:

♦ *Život, to je pro mne Kristus, a smrt je pro mne zisk. Mám-li žít v tomto těle, získám tím možnost další práce.*

Nevím tedy, co bych vyvolil, táhne mne to na obě strany: Toužím odejít a být s Kristem, což je jistě mnohem lepší; (Filipským 1:21-23)

Můj oblíbený spisovatel je Pavel Eisner. Přečtěme si, jak vidí češtinu a českého člověka tváří v tvář smrti.

Čeština zemřelého člověka lituje: neboť nebožtík, nebožka, toť lidé nebozí, ubozí, lidé, jichž mi je líto. A teď srovnejte některé jazyky jiné. Feu ma mére, v tom feu od fatutus, je odkaz na fatum, na bytost osudem odvolanou. Angličtina: the late Mr. Smith, bývalý pan Smith, byl na světě, už není. Němčina: meine selige Schwester, selig = beatus = blažený, tedy na nebe, do ráje vzaty. Lecjaké jsou v tom odstíny, lítost nijaká. Tu projevuje člověk český, mluvě o nebožtíku, o nebožce.

Protože člověk český je tak srdečný, vidíte? Nikolivěk. Kdyby člověk český byl tak srdečný, jak si odedávna namlouváte, litoval by spíš sebe, že mu ten drahý zesnulý odešel. Řeknu-li však nebožtík, nelituji sebe; lituji toho člověka odešlého. Patrně proto, že to zdejší slzávé údolí je něco nad pomyslení žádoucího. Svým slovem pro člověka zemřelého prozrazuje na sebe český člověk, jak ukrutně lpí na tom životě vezdejší. Slovo nebožtík, nebožka dokresluje životní filozofii, kterou v sobě má slovo smrt; Tolik Pavel Eisner.

Dodal bych, že nebožtík, podobně jako nebožák, nemá Boží přízeň nebo není u Boha. Náš cíl, být u Boha, být tedy ubožákem, čeština vyjadřuje jako něco nad míru nežádoucího. Když apoštol Pavel řekl, že chce být s Pánem, aby smrtí získal věčný život, tj. spojení s Bohem, v podstatě říká, že největší zisk je být ubožákem. Český člověk totiž ve věčný život nějak bytostně nevěří a zní jako skeptický realista, který má zlou předtuchu, že většina zemřelých jsou nebožtíci, nejsou s Bohem, protože Bible praví:

♦ *Vejděte těsnou branou; prostorná je brána a široká cesta, která vede do záhuby; a mnoho je těch, kdo tudy*

vcházejí. Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá. (Matouš 7:13-14)

Nebožáci totiž vcházejí prostornou branou a širokou cestou. Není většího přání Boha, než abychom se všichni stali ubožáky a sešli se u Něho. Jenom ubožák prochází těsnou branou a úzkou cestou. Český člověk jakoby svým jazykem dával najevo, že smrtí se odchází, že smrtí vše končí v nevědomé neexistenci. Co k tomu dodává Pavel Eisner?

Smrt - jen čtyři souhlásky, z nichž jedna je ovšem znělá likvida. Tvar i zvuk toho slova, jež se snáší ze rtů jako se stromu poslední list v listopadu, vždy jen dolů k zemi, nikdy nahoru - tvar i zvuk toho slova znamenají opravdu definitivní konec toho, co se životem nazývá. Konec opravdu konečný, a nic za ním a po něm ...

Jazyky románské mají v slovech pro smrt krásné -o- ... la mort zní už skoro jako samo Vzkříšení, celá Beethovenova Třetí by mohla být nadepsána slovem La Mort; německé der Tod nemá sice ten polnicový zvuk, zní však rovněž slavnostně, povzbudivě, svou zvukovou sugescí naprosto neavisuje nějaký opravdový konec. A anglická smrt, the death, nezpívá sice, ale ševlí zvukem povzdechu a smíru.

V české smrti není smíru. Není v ní víry v nějaké outretombe. Není v ní slávy a oslavy. Není v ní galská polnice slova mort. Není v ní vikingská osudovost slova Tod. Je to slovo nedoufající, nevolající, nehřímající voláním osudu a naděje, proto ostatně i slovo nepatetické; je to slovo zániku a zmaru definitivního, finále s oponou už poslední. Ani vzdechem neberu v pochybnost náboženské citění a posmrtnou naději českých lidí věřících. Ale to slovo na mne dýchá právě tím, co jsem až dosud našel na dně téměř každé české duše: myslím tu zvláštní přilnavost a přísátost k vezdejšímu životu pozemskému, ten zvláštní tellurismus, a proto i pozemský pragmatický materialismus českého člověka.

A jsou-li ze slova tak kardinálního dovoleny závěry, v oblastech národní psychologie, řekl bych: slovem smrt mohl mortem, la mort, pojmenovat jen národ, který přes všechnu přijatou viru skládá svým prožíváním nejtajnějším všechno v jedinou hlubinu bezpečnosti, totiž v život pozemský a vezdejší; národ nadobro nezpůsobitý k mysticismu; národ bez metafyziků, ba dokonce i národ bez valné kuriozity co do každého La-bas; národ pozemšťanský. Národ bez nutkání transcendentálního. - Tolik Pavel Eisner.

Co dodat? Jen to, abychom si uvědomili, že smrtí nic nekončí, ale vše teprve začíná!

- pst -

KAM JDEŠ?

1. Árie - bas: Kam jdeš?

2. Árie - tenor: Chci pomýšlet na nebe a nechci věnovat své srdce světu. Když pak kráčím či stojím, leží mi na srdci otázka: člověče, kam jdeš?

3. Chorál - soprán: Prosim Tě, Pane Ježíši Kriste ať se držím správných myšlenek a nenech mě nikdy ustoupit od těchto názorů, ale nechť vytrvale, pevně je mám, dokud duše ze svého přibytku nepřijde do nebe.

4. Recitativ - bas: Jako dešťová voda brzy steče a mnohé barvy snadno vyblednou, tak je to i s radostí na tomto světě, na kterých si mnohý člověk tolik zakládá. Neboť i když se někdy zdá, že kvete štěstí, které si přál, ovšem pak přece v nejlepších dnech může nečekaně udeřit poslední hodina.

5. Árie - alt: Buďme na pozoru, když na zemi může být před večerem jinak, než jak jsme to uvažovali ráno.

6. Chorál: Kdo ví, jak blízko je můj konec, čas utíká, smrt může nastat. Ach, jak rychle a hbitě mohou přijít mé smrtelné útrapy! Můj Bože, prosím Tě skrze Kristovu krev, učiň můj konec dobrý!

- J. S. Bach, Kantáta č. 166 -

POLEMIKA, PŘIPOMÍNKY A ZAJÍMAVOSTI

Několik čtenářů vyjádřilo důrazný nesouhlas s článkem "Nositel hříšné podstaty". Již v úvodu jmenovaného článku byla poznámka abyste zkoumali všechny "nově" získané poznatky a četli tento příspěvek principiálně, ne dogmaticky. Nebojme se nových myšlenek, ale varujeme se zásadních omylů, kterých si nikdo nevěšmá.

V časopise Psychiatrická genetika, červenec 1996, upoutalo naši pozornost téma "**Kriminální geny**". Studie srovnávala data několika set identických dvojčat z nichž vyplynulo, že 75% poruch v chování a 50% násilných činů je způsobeno genetickou dědičností. Toto je zřejmě první odborná studie, která poukazuje na dědičnost násilnického chování.

Další studie na téma "**Agresivní chování**", říjen 1996, poukazuje na to, že hladina testosteronu má souvislost s agresivním chováním mužů a žen. Na základě testosteronových vzorků 300 studentů, mužů a žen a vyplnění komplexního formuláře řešení krizových situací agresivního chování, měli muži pětkrát vyšší hladinu testosteronu než ženy. Muži byli agresivnější a méně schopni vyjadřovat pozornost a ohleduplnost. Muži a ženy s vysokou hladinou testosteronu cítili více hněvu a agresivity. Naopak muži a ženy s nízkou hladinou vyjadřovali potřebu pečovat o druhé.

Nové objevy biologie kriminálních činů také poukazují na rozdílné chování ve světle rasových odlišností. Černoši mají v průměru více testosteronu než běloši, běloši více než asiáté. Přestože statistiky násilných činů tuto hypotézu potvrzují, málokdo si uvědomuje jak silný je vztah mezi dědičností, rasou a mírou kriminality. Orientalci mají v porovnání s bělochy a černochy nízké kriminální zastoupení. (*) Podobně i IQ

(intelligenční kvocient) je rasově odlišný. Inteligence průměrného bělocha je o něco vyšší než u průměrného černocha, ale nižší než u průměrného asiata. Americké školství muselo přestat užívat diagnostické testy, pro potřeby umístění žáků do zvláštních tříd, aby se předešlo "předsudkům" rasové diskriminace. Zaostali žáci, bez rozdílů, zůstávají v normálních třídách. Obzvláště složitá situace nastává ve školách, kde je početnější zastoupení minorit. Z důvodů rasové ohleduplnosti se snižují nároky na průměrné znalosti všech studentů. Tato skutečnost se projevuje především v systému vyššího vzdělání. Postgraduálního studia se v Americe účastní relativně mnohem více asijských studentů než bílých nebo černých.

V knize "**Rasy, evoluce a chování**" (J.P. Rushton, 1995, Ontario, Kanada) poukazuje profesor psychologie na skutečnost, že obyvatelé afrických a karibských zemí mají dvojnásobný počet násilných činů (vraždy, znásilnění, vážné ublížení na zdraví), než v evropských zemích, které však mají dvojnásobný počet násilných činů, než asijské země Pacifického kruhu.

-*Chronicles, březen 1997;*

(*) Poznámka překl. -

PŘIPRAVUJEME:

V příštím čísle otiskneme text vynikající přednášky na téma Krize vedení.

Téměř všechny společenské instituce a organizace se nacházejí v krizi vedení. Tuto krizi, částečné způsobenou nedostatkem efektivního vedení a budování učitelů, ještě posiluje všeobecný názor, že vedení a vyučování jsou dvě oddělené věci. Každý úspěšný budující vedoucí a každý úspěšný budující učitel však pracuje stejným základním způsobem. Krizi posiluje také pohled na obecné paradigma vedení a výuky jako na něco statického. Světské organizace, církve i jiné náboženské instituce potřebují toto

paradigma změnit na paradigma dynamické a budující. A to je třeba učinit okamžitě a pokračovat v tom, má-li zoufalý svět nalézt takové formy vedení, jaké mu křesťané mohou nabídnout.

PRÁVĚ VYŠLO:

Soubor přednášek
Ludwiga Schneiderera:
Zprávy z Izraele
Adresa vydavatelství: **A-Alef**,
Bořivojova 29, 718 00 Ostrava

PRO DĚTI:

Dětské písně na kazetách:

Každý musí vědět to,

18 písní, 60 min.

Z mého srdce,

17 písní, 90 min.

Objednávky a informace:

Samuel Hůšť,
Pod rozhlednou 1840, 76001 Zlín,
tel. 067 / 721 6411

ČESKÁ DUHA

křesťanský časopis pro děti
vychází 4 krát do roka.

Adresa redakce a administrace:

Irena Zemanová
Táborská 72, 615 00 Brno

Omlouváme se pozorným čtenářům, kteří zachytili chybu ZOD 50, str. 28 pravý sloupec nahoře: "*Dnes jsou na světě nakaženy asi tři čtvrtě miliardy lidí virem HIV...*" správně má být: "*čtvrt miliardy*".

**Připomínky a objednávky časopisu, kazet s pořady
HCJB - Dobrá novina, knihy "Zápas o duši" adresujte:**

České země

**HCJB - ZoD Distribuce
P. & K. Steiger
Box 77
251 01 Říčany u Prahy**

Slovensko

**HCJB - ZoD Distribúcia
M. & A. Zavilla
Jiráskova 165/10
916 01 Stará Turá**

Dobrovolné příspěvky můžete poslat poukázkou "A"

Název účtu:

ZOD - HCJB World Radio

Číslo účtu:

Komerční banka Brno
96538-621/0100

Názov účtu:

HCJB Rádiosieť ZOD Slovensko

Číslo účtu:

VUB Trenčín, exp. Stará Turá
49134-202/0200

Novinová zásilka
poštovné hrazeno
v hotovosti
u pošty
Velká Bíteš

HCJB - Dobrou novinu denně zachytíte z Ekvádoru

RÁNO: v létě v 7:30, v zimě v 6:30, tj. 5:30 UTC: **9 765 a 9 420 kHz - v pásmu 31 m.**

VEČER: v létě ve 20:30, v zimě v 19:30, tj. 18:30 UTC:

12 025 a 15 550 kHz v pásmu 25 a 19 m.

Český rozhlas Plzeň připravujeme každou sobotu a neděli od 7:00 do 8:30

Velmi krátké vlny (VKV/FM): **101,7 106,7 105,3 102,4 100,8 MHz**

Proglas (Brno a Hostýn) v sobotu od 6:30 do 8:00 (VKV): **107,5 a 90,6 MHz**

TWR Tirana každé pondělí a úterý ve 21:45 střední vlny: **1 395 kHz - 215 m.**

ZÁPAS O DUŠI vydává nakladatelství A-ALEF, Bořivojova 29, Ostrava
Redaktoři Ing. Pavel a Klára Steigerovi, P.O. Box 77, 251 01 Říčany u Prahy

Jednatel Ing. Bohuslav Vlček, U stadionu 379, 595 01 Velká Bíteš

Tisknou **OSTRAVSKÉ TISKÁRNY**, Novinářská 7, Ostrava 1

Vychází šestkrát do roka. **NEPRODEJNÉ!**

Podávání novinových zásilek povoleno:

Oblastní správou pošt Brno č.j. P/2 - 3121/94 ze dne 13.9.1994.

Dohledací pošta Velká Bíteš. Registrační číslo R 6/91.